

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04/29/98

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

PERIODICALS
April 30, 1998

Vol. LXXXVII

Kaina 50 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, BALANDIS - APRIL 30, 1998

Nr. 84

JAV Senatas atnaujinio diskusiją dėl NATO plėtros

Vašingtonas, balandžio 28 d. (Reuters-BNS-AP) — Pirmadienį JAV Senatas vėl atnaujinio diskusijas dėl Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos priėmimo į NATO. Ši kartą paskatinti Senato pritarimo sąjungos plėtimuisi atvyko JAV gynybos sekretorius William Cohen.

Senato vadovai numatė, kad per šią savaitę įvyksiantį balsavimą Kongreso aukštieji rūmai aiškiai pasisakys už trijų Rytų Europos valstybių priėmimą, nepaisant suartėjusios NATO plėtimosi priešinių kampanijos.

Per spaudos konferenciją su Senato demokratų vadovu Thomas Daschle W. Cohen pareiškė, kad šių valstybių atstūmimas atneštų žalą Europai.

Taciau NATO plėtimosi priešinkai Senate ginčija, kad naujų narių priėmimas yra nebūtinai ir rizikingas. Pasak jų, tai gali „užnuodyti“ santykius su Rusija, sustiprinti rusų ultranacionalistus ir pakenkti trapijai Europos politinei pusiausvyrai.

Vieno didžiausių NATO plėtimosi priešų senatoriaus Paul Wellstone teigimu, NATO plėtimasis gali susilpninti demokratines jėgas Rusijoje. Senatorius respublikonas Robert Smith pareiškė, kad geriausias būdas apsaugoti bei apginti Rytų Europos valstybes ir jų gyvenimo būdą „yra turėti demokratine Rusiją“. Taciau Senato užsienio santykių komisijos pirmininkas Jesse Helms pareiškė, jog argumentai, kad NATO plėtimasis supriešins JAV ir Rusiją yra „paprastiausiai neteisingi“. Pasak jo, didesnė NATO įgalins lengviau pala-

kyti santykius su Maskva, nes sumažins pagundą Rusijai atkurti savo įtaką Rytų Europoje, o tai paskatins siekti naujų dalykiškų santykių su NATO valstybėmis.

NATO plėtimosi šalininkas, Senato respublikonų daugumos vadovas Trent Lott, šią savaitę rezervavo didžiąją Senato darbotvarkės dalį išsamioms NATO plėtimosi diskusijoms, nenorėdamas suvaržyti senatorių laisvės pasisakyti tokiu svarbiu klausimu. Praejusį mėnesį šios diskusijos buvo pertrauktos dėl kitų politinių klausimų.

Plėtimuisi patvirtinti prireiks mažiausiai dviejų trečiųjų senatorių balsų.

JAV lietuviai nenuleidžia rankų

JAV Lietuvių bendruomenė tęsia savo akciją, kuria JAV Senatas raginamas pritarti NATO plėtrai.

Kaip Eltai pranešė JAV LB Krašto valdyba, visi (100) senatoriai gavo valdybos laiškus, kuriuose Senato nariai raginami balsuoti už Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos narystę NATO bei nepritarti siūlytiems moratoriumams ar naujoms papildomoms sąlygoms.

Kiekviena laiške, be kita ko, primename, kad Lietuva ir kelios kitos kandidatės nuolat juda į priekį, siekdamos prisidurti prie NATO karinių reikalavimų, todėl tikisi būti pakviestos į antrąjį NATO plėtros etapą.

Be to, JAV LB nariai savo apylinkėse toliau dirba remdami šią nuostatą ir nuolat kalbasi su savo išrinktais senatoriais.

Lenkus baimina nacionalsocialistų veikla Lietuvoje

Varšuva, balandžio 29 d. (BNS) — Lenkijos laikraštis „Trybuna“ susirūpino Lietuvoje nuolat apie save primenančios, tačiau oficialiai neįregistruotos Lietuvių nacionalsocialistinės vienybės sąjungos (LNSVS) veikla.

„Nėra žinių, kad kas nors iš valdžios atstovų bandytų sustrumdyti nacionalistinę Mindaugo Murzos ir jo žmonių įkarštį“, rašoma straipsnyje „Raudonoji svastika“.

„Trybuna“ pabrėžia, kad lietuviai nėra priešiški kitoms tautoms, tačiau pažymi, jog mažiausiai „lengvabūdiška“

būtų nesiskaityti su 800 jau nuolių „pasiryzusių ginti tėvynę nuo svetimų“.

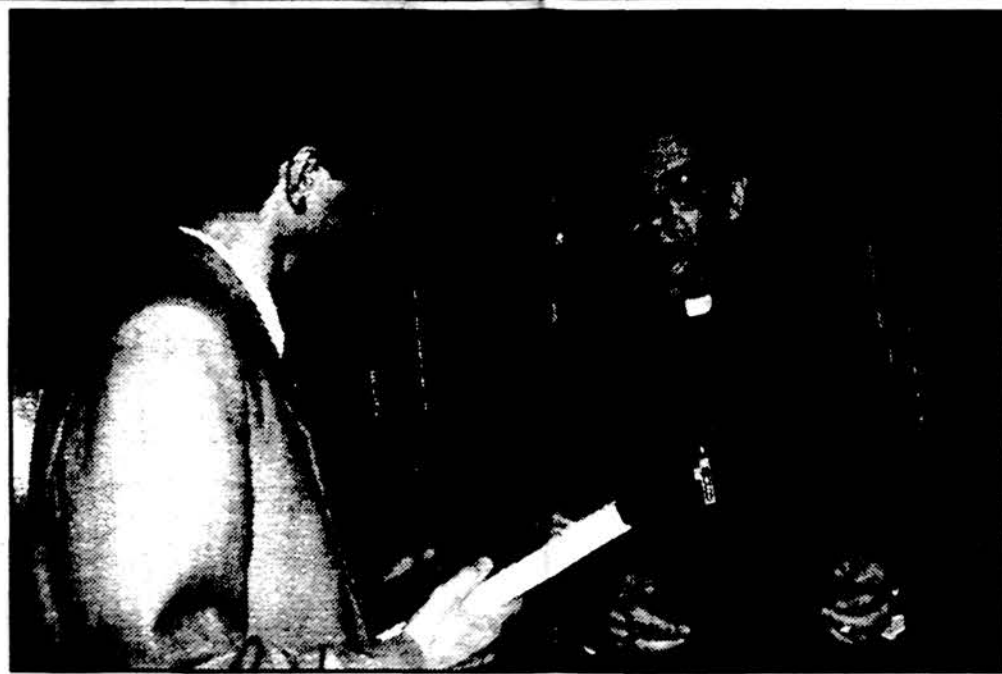
Straipsnyje pabrėžiama, kad LNSVS nukreipta prieš Lietuvos gyvenančias tautines mažumas — lenkus, rusus ir žydus.

„Trybuna“ rašo, kad 24-erių metų šiauliečio M. Murzos veikla jau susidomėjo Lietuvos premjeras Gediminas Vagnorius, o Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus atsisakė susitikti su sąjungos atstovais.

Taciau laikraštis cituoja Lietuvos valstybės saugumo departamento direktorių Jurgį Jurgelį, kad tokie žmonės kaip M. Murza nėra nusikalstamieji, tik kitaip mąstantys, ir su jais reikia rasti bendrą kalbą.

Straipsnyje pastebima, kad kol kas M. Murzos vaikinai apsiriboja karingais šūkiais bei grasinimais ir nenaudoja inspekcijos darbuotojos Jūratės Radavičienės, kuri žuvo nuo teroristinio išpuolio, šeimai. Sunkiausiai per sprogimą sužalota 37 metų moteris mirė ketvirtadienį Kauno akademinėse klinikose. J. Radavičienė yra pirmoji teroristinio išpuolio prieš valstybines įstaigas auka. Per sprogimą, įvykdytą Šiaulių mokesčių inspekcijoje, nukentėjo 23 žmonės. Tai — didžiausias ir žiauriausias sprogimas pastaraisiais metais Lietuvoje. (BNS)

* **Vyriausybės sekretorius Adolfas Savičius** premjero pavedimu paprašė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skubos tvarka parengti ir pateikti vyriausybei pasiūlymų dėl valstybės paramos Šiaulių valstybinės mokesčių inspekcijos darbuotojos Jūratės Radavičienės, kuri žuvo nuo teroristinio išpuolio, šeimai. Sunkiausiai per sprogimą sužalota 37 metų moteris mirė ketvirtadienį Kauno akademinėse klinikose. J. Radavičienė yra pirmoji teroristinio išpuolio prieš valstybines įstaigas auka. Per sprogimą, įvykdytą Šiaulių mokesčių inspekcijoje, nukentėjo 23 žmonės. Tai — didžiausias ir žiauriausias sprogimas pastaraisiais metais Lietuvoje. (BNS)

Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis, trečiadienį savivaldybėje susitikęs su Vilniaus meru Rolandu Paku, sakė, jog nenorėtų, kad Katedros aikštėje būtų rengiami koncertai ir sporto žaidynės ar veikų lauko kavinės. „Lauko kavinės galima įrengti šalia esančiuose skveruose“, sakė jis. R. Pako nuomone, miesto aikštės turėtų būti „gyvos“: ten žmonės galėtų pailsėti, pasidėti lauko kavinėse, o vaikai — žaisti. Arkiv. A. J. Bačkis neprieštaravo aikštės pertvarkymui, tačiau pageidavo gauti pertvarkos projektą. Susitikime taip pat buvo kalbama apie bažnyčių sutvarkymą, jų panaudojimą miesto reikalam, apie pastatų grąžinimą Bažnyčiai.

Nuotr.: Arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis (dešinėje) Vilniaus merui Rolandui Pakui padovanojo knygą apie Jeruzalę „Jėzus pedomis“.

Vyriausybė tikisi išsaugoti Lietuvos miškus

Vilnius, balandžio 28 d. (BNS) — Pertvarkius vyriausybę ir jos struktūrą, nebeliko žemės ir miškų ūkio ministerijos, o miškų ūkio funkcijos iš Žemės ūkio ministerijos perduotos Aplinkos ministerijai.

Lietuvos vyriausybė tikisi, kad pakeitus miškų ūkio tvarkymą pavyks išsaugoti miškus, dažnai beatodairiškai naikinamus, siekiant komercinės naudos.

Miškų departamento priskyrimas Aplinkos ministerijai, Miškų fondo naudojimo tvar-

kos pakeitimai bei urėdijų veiklos pertvarkymas užtikrins sąžiningą miškų naudojimą ir padės išvengti jų sunaikinimo, kurio neišvengė kai kurios kaimyninės valstybės, kai valstybiniai miškai buvo išnuomojami arba pusvelčiui perduodami privatiems asmenims.

Vyriausybė pažymėjo, kad

Valdančioji koalicija „nepasidalina“ ministerijomis

Vilnius, balandžio 29 d. (BNS) — Seimo vicepirmininkas konservatorius Andrius Kubilius nemano, jog dėl vyriausybės pertvarkymo reikėtų peržiūrėti konservatorių ir krikščionių demokratų koalicijos sutartį.

Anot parlamentaro, pasikeitus bendrajai ministerijų skaičiui, keičiasi ir ministerijų priklausantių konservatorių ir krikščionių demokratams, skaičius, tačiau sakė nematęs didelės problemos.

Trečiadienį spaudos konferencijoje žurnalistams užsiminė apie neva nepasikeitusią frakcijų narių skaičių. A. Kubilius suabejojo ir tuo, sakė, kad konservatorių frakcijos narių tikrai nesumažėjo. Kaip žinoma, krikščionys demokratai Petras Gražulis ir Ignacas Uzdavinys laikinai

* **Kadangi Vilniaus valdžia įkūrė** ne savarankišką, o sau pavaldžią Senamiesčio atnaujinimo agentūrą, UNESCO ir Jungtinės Tautos gali nutraukti žadėtą agentūros finansavimą, rašo „Lietuvos rytas“. UNESCO ir JT finansuoti Senamiesčio atnaujinimo agentūrą pažadėjo pernai per tarptautinių remėjų konferenciją, tačiau šiemet į agentūros prašymą skirti jai daugiau kaip 80,000 litų paramą JT pareigūnas atsakė diplomatiškai. Pasak Lietuvos ambasadorės prie UNESCO Ugnės Karvelis, taip atsitiko todėl, kad vyriausybė ir Vilniaus miesto vadovai netesėjo duotą pažadą UNESCO. Minėtąją agentūrą buvo žadėta įsteigti 1997 m. pabaigoje, tačiau ji įregistruota tik šių metų kovą. Be to, tai turėjo būti autonominė agentūra, tačiau atsisakanti Vilniaus merui ir Kultūros ministerijai. (Elta)

Miškų fondo lėšos turi būti skiriamos tik miškų atkūrimui, o dabar jos daugiausia skiriamos medienos ruošos komercinėms išlaidoms apmokėti. Tikimasi, kad dauguma miškininkų pritaris vyriausybės siūlomai miškų išsaugojimo reformai ir atsisakys valstybės tikslų neatitinkančios komercinės veiklos, visais savo pastangas nukreipdami miškų apsaugai ir jų naudojimo kontrolei.

sustabdė savo narystę LKDP frakcijoje. Jiems galutinai pasitraukus iš frakcijos, joje vietoj 16-los liktų 14-ka narių.

Vis dėlto paklaustas, kokios ministerijos gali netekti krikščionys demokratai, A. Kubilius sakė, kad „šioje situacijoje būtų gerai, kad švietimo ir mokslo ministro kandidatūrai daugumą pritarėtų abi partijos“.

Krikščionys demokratai įvairiomis progomis yra ne kartą užsiminę, kad jei iš LKDP bus atimta viena ministerija, partijos pirmininkas Algirdas Saudargas paliks užsienio reikalų ministro postą ir taps švietimo ir mokslo ministru.

* **Lietuva stebėtojos teisėmis dalyvaus** derybose dėl daugiašalio investicijų susitarimo, pranešė Užsienio reikalų ministerijos Informacijos ir spaudos skyrius. Susitarimo nuostatos dabar derina Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos narių delegacijos. Šis dokumentas pirmą kartą nustatys vienodas teises sąlygas tiesioginiams užsienio investicijoms įvairiose pasaulio valstybėse. Stebėtojos statusas derybose leis Lietuvai pareikšti savo nuomonę svarstomais klausimais ir kartu su kitomis labiausiai ekonomiškai išsivysčiusiomis valstybėmis pasirašyti šį susitarimą. Užsienio reikalų ministerija mano, kad tai neabejotinai padidins Lietuvos galimybes pritraukti daugiau užsienio investicijų. (BNS)

* **JAV institucijų, atsakingų už energetiką** ir atominį saugumą pareigūnai, pirmadienį susitikę su prezidentu Valdu Adamkumi aptarė atominio saugumo padėtį Lietuvoje. Kaip po susitikimo žurnalistams sakė JAV parei-

Estų pasipūtimas griaua Baltijos valstybių vienybę

Vilnius, balandžio 29 d. (BNS) — Estijos prezidento Lennart Meri pareiškimas, kad estai, integruodamiesi į Europos Sąjungą, gali įvesti vizų režimą lietuviams ir latviams, sukele pasipiktinimo audrą Lietuvoje ir raginimus persvarstyti santykius su „arogantiška“ Estija.

„Tai nesusipratimas arba iš tiesų nedraugiškas pareiškimas“, dienraščiui „Lietuvos rytas“ sakė Lietuvos prezidento užsienio politikos patarėjas Albinas Januška.

„Europos integracijos požiūriu, tai nelogiškas pareiškimas“, sakė Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Mėčys Laurinkus, pastebėdamas, kad kai kurių Estijos politikų teiginiai „galėtų būti atsakingesni ir atsargesni“.

„Jeigu Estijos prezidentas tiksliai cituojamas — tai neat-sakingas pareiškimas“, sakė Baltijos Asamblėjos prezidento narys, Lietuvos parlamentaras Egidijus Bičkauskas, pridurdamas, jog pareiškimas gali tapti svarstymų objektu gegužės pradžioje Ventspilyje įvyksiančioje Baltijos Asamblėjos sesijoje.

„Prieš kelerius metus pradėję savo pergalingą žygį į Europą nuo galingos savo laimėjimų pateikimo kampanijos, šios šalies pareigūnai, Estijos laimėjimams blystant, pamazų perėjo prie pasirinktinių statistikos ir švelnaus melo, kol galų gale nusirito iki atviro Baltijos kaimynių skundimo, šmeižto ar net šantažo“, pažymi įtakingiausias Lietuvos dienraštis.

Lietuvos juodinimą „Lietu-

vos rytas“ aiškina Estijos politikų mėginimais kaip nors pagrįsti praėjusių metų rudens ES tarybos priimtą sprendimą tik ją iš trijų Baltijos valstybių pakviesti derybų dėl narystės, tuo tarpu kai „jų taip išreklamuoti ekonominiai pranašumai pamažu nyksta“.

Vis dėlto dienraštis viliasi, kad „galbūt dar galima tikėtis, kad ir Estijos politikai kada nors subręs tiek, kad suprastų, jog visą laiką neimama įgyti naudos sau, nuolat kenkiant kitiems“.

Seimo užsienio reikalų komiteto vicepirmininkas Rimantas Dagys spaudos konferencijoje trečiadienį sakė, jog Estijos prezidento pareiškimas yra „greičiau pozos reikalas, nei gilesnė išminties padiktuoti žodžiai“, ir pabrėžė nemanąs, jog Lietuva turėtų smarkiai reaguoti.

Kalbėdamas apie Lietuvos ir Rusijos santykius, R. Dagys teigė, jog Lietuva, budama didžiausia Baltijos valstybė ir geriausiai sutardama su Rusija, turėtų ypač stengtis „iš dalies net savo sąskaita“, išlaikyti regiono vientisumą. Anot jo, išardant vienybę ir mėginant ginti tik savo siekius, galima sukelti didelį pavojų.

R. Dagys pabrėžė, jog nors Rusijos politika tampa labiau suderinta, neseniai įvykusi naujojo premjero skyrimo procedūra dar kartą parodė, jog partijos ten yra silpnos, ir sprendimus priima ne „demokratiškai išrinktas organas“ — Duma, o prezidentas ir jo „komanda“.

Vietinė spauda kritikuoja Estijos prezidentą

Talinas, balandžio 29 d. (BNS) — Trijų Baltijos valstybių tarpusavio vienybę gali būti sugriauta, trečiadienį įspėjo Estijos verslo laikraštis „Aripaev“.

Anot redakcinio straipsnio, Estijos prezidento Lennart Meri pareiškimas, kad gali būti įvestas vizų režimas su Latvija ir Lietuva, yra neteisingas.

„Estijoje ryškėja pavojinga tendencija, kurios svarbiausia idėja, kad mes geresni už Latviją ir Lietuvą“. „Vyrauja iš-

gūnų delegacijos vadovė Carol Kessler, jokių konkrečių sprendimų nepriimta, tik pasi-keista nuomonėmis dėl Ignalinos atominės elektrinės (IAE) saugumo. Pareigūnė pabrėžė, jog yra požymių, kad atominio saugumo padėtis Lietuvoje gerėja.

* **Didžiosios Britanijos karalienės sūnus** princas Andrew birželio pradžioje apsilankys Lietuvoje. Praėjus 7 metams po Sovietų Sąjungos žlugimo, princas atvyks pareikšti Jungtinės Karalystės paramą Lietuvos nepriklausomybei. Anot antradienį paskelbto Jungtinės Karalystės ambasados pranešimo spaudai, šis princas vizitas rodo, kad Londonas „tebesilaiko savo įsipareigojimų trims Baltijos valstybėms, joms atgavus nepriklausomybę nuo Sovietų Sąjungos“. Pasak Lietuvos diplomato, šis vizitas yra labiau protokolinio nei praktinio pobūdžio. (Elta)

ankstinę nuomonę, kad Latvija ir Lietuva labiau linksta į Rusijos pusę, o Estija drąsiai ir ryžtingai žengia į Europą“, pastebi laikraštis.

Straipsnyje rašoma, jog, pa-lyginus bendrosios Baltijos valstybių ekonomines ir vizų erdves nuostolius ir naudą, akivaizdus jos privalumai — nauda, gaunama iš bendrosios erdvės, visiškai kompensuoja jos kai kurias išlaidas. „Visiškai nesuprantama, kaip reikalaujama įvesti vizų režimą galima paaiškinti Europos Sąjungos sąlygomis“, rašo laikraštis.

„Europos Sąjungai priklausanti Suomija įvedė bevizį režimą su Estija, kvailų klūčių nedaro viena kitai ES narė Švedija ir į ją neįeinanti Norvegija“, pažymi straipsnyje.

Estijos laikraštis vylėsi, kad prezidento Lennart Meri pareiškimai Lenkijos spaudai buvo neapgalvoti.

KALENDORIUS

Balandžio 30 d.: Šv. Pijus V, popiežius (1504-1572); Marijonas, Sofija, Venta, Virbutas.

Gegužės 1 d.: Šv. Juozapas Darbininkas; Anelė, Žilvinas.

Antradienio, balandžio 28 d., „Draugo“ I psl. 4-5 pastraipose „LDDP vadovas: Seimui vadovauja premjeras“ spausdintoje informacijoje kažkur „nuklydo“ paskutinė eilutė. Turėjo būti: „Konstitucija nustato valdžių subalansavimą ir tai, kad vyriausybė turi vykdyti Seimo priimtus įstatymus“.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

MOTINOS DIENOS
MINĖJIMAS

Sekmadienį, gegužės 10 d., 10:30 v.r. Šv. Antano parapijos bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už gyvas ir mirusias motinas. Tuoj po Mišių parapijos saleje vyks minėjimas — trumpa programėlė, rengiama Detroito Lietuvių organizacijų centro (D.L.O.C.). Visos motinos ir močiutės kviečiamos atsilankyti, o visuomenė kviečiama dalyvauti ir parodyti motinoms tinkamą pagarbą.

GEGUŽINĖS PAMALDOS

Pentktadienį, gegužės 1 d., švėsime gegužės pirmąją dieną. Nusistovėjusiu papročiu kasmet Šv. Antano parapijos bažnyčioje kasdien kalbama Mergelės Marijos litanija. O sekmadieniais, tuoj po 10:30 v.r. šv. Mišių, buvo giedama Marijos litanija. Ir šiais metais bus giedama Šv. Mergelės Marijos litanija. Mūsų parapijos nariai mažėja, tad stengiamės išlaikyti visus lietuviškus papročius. Įdomu pažymėti ir pasididžiuoti, kad Šv. Antano bažnyčioje yra aukojamos šv. Mišios lietuvių kalba septynias dienas savaitėje. Tik sekmadieniais vienos Mišios aukojamos anglų kalba, o antros Mišios — lietuvių kalba. Prašome visus lankyti šv. Mišias ir visa širdimi ir jėgomis giedoti, kad Marija išgirstų mūsų maldas ir padėtų mums, mūsų parapijai ir Lietuvai.

Regina Juškaitė-Švobienė

KUN. DR. KESTUČIUI
TRIMAKUI IŠVYKUS

Balandžio 19 d. Dievo Apvaizdos šventovėje, svečias, kun. dr. Kestutis Trimakas, aukėjo šv. Mišias ir pasakė giliai išmąstytų minčių pamokslą.

Pavasario žiedais papuoštą parapijos svetainę pripildė klausytojai, besidomintys kultūriniais renginiais. Jie savo gausiu atsilankymu ir šį kartą įvertino Lietuvos dukterų pastangas.

Dukterų pirmininkė Irena Alantienė pasveikino svečius ir pakvietė sėdėti dr. Mariją Jankauskienę supažindinti su kun. dr. Kestučiu Trimaku. Ji aptarė svečio nuveiktus darbus ir išpareigojimus Lietuvai. Pabėrė minčių iš jo egzistencinio apsisprendimo psichologijos mąstymų.

Kun. Kestutis Trimakas aptarė savo parašytą ir dar teberašomų knygų tikslus ir didžiulius gyvenimo skrydžius. Po paskaitos, buvo pateikta

nemažai klausimų, kuriuos prelegentas mielai ir išsamiai atsakinėjo.

Detroitiečiai turėjo progą įsigyti jo knygų su autografu. Susitikimas su kun. Kestučiu Trimaku praėjo labai sėkmingai ir tikiuosi, kad neapvyli detroitiečių.

Po paskaitos žmonės dar ilgokai bendravo su svečiu vaišindamiesi Dukterų paruoštomis vaišėmis.

Irena Alantienė

A.A.

ALBERTAS MISIŪNAS

Gulfport miesto ligoninėje, Floridoje, mirė daugelį metų buvęs „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės redaktorius ir pranešėjas, a.a. Albertas Misiūnas. Giliam nuliūdime paliko žmoną Elena, dukras Valtę, Ramunę ir Rūtą bei daug kitų giminių.

A.a. Albertas Misiūnas, buvęs Vilniaus Lietuvių krašto valdybos pirmininkas, Šv. Antano lietuvių parapijos tarybos pirmininkas, Detroito lietuvių tautinės sąjungos Detroito skyriaus ilgametis pirmininkas, „Amerikos balso“ lietuvių radijo klubo vedamos valandėlės redaktorius ir pranešėjas. Balandžio 27 d., po gedulingų šv. Mišių palaidotas Floridoje.

PIRMOJI KOMUNIJA

Balandžio 26 dieną Dievo Apvaizdos bažnyčioje, šv. Mišias aukojant kun. Aloyzui Volskiui, Pirmą Komuniją priėmė Liana Šontaitė, Diana Karvelytė, Monika Mikulionytė, Aleksa Miškinytė, Rima Giedraitytė, Diana Jankutė, Daria Zubrickaitė ir Dailyn Snowberger.

VERTINGAS DAIL.
D. JURGUTINĖS
PRIPAŽINIMAS

Farmington ir Farmington Hills, Michigan, miestų 1998 m. Artist in Residence pripažinimas š.m. balandžio 26 d. buvo suteiktas Farmington Hills gyventojai Danguolei Jurgutienėi. Pripažinimo iškilmės vyko William M. Costic centre, Farmington Hills, Michigan. Įteikimo apeigose dalyvavo Farmington merė Mary L. Bush ir Farmington Hills miesto meras Aldo Vagnozzi, miestų menininkų komiteto tarybos nariai, Festivalių meno komiteto nariai ir Farmington apylinkės mero tarybos nariai, bei kitų miesto ir apylinkių atstovai. Dailininkės Danguolės Jurgutienės 20 paveikslų meno paroda šią savaitę vyksta William M. Costic Activities Center, 28600 Eleven Mile Road ir Inkster

Lietuvos Dukterų Detroito balandžio 19 d. ruošiose kun. Kestučiui Trimakui knygos su autografu. Iš kairės: kun. K. Trimakas, Ramunė Mikailienė, Vytas Petrušis, Dalia Navasaitienė, Benediktas Neverauskas ir Bronė Čiunkienė.

Nuotr. Irenos Alantienės

kelio sankryžoje, Farmington Hills, Michigan. Paroda tęsis iki gegužės 3-cios dienos. Danguolės pripažinimą plačiai aprašė Farmington, Farmington Hills ir Bloomfield miestų savaitraščiai. „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlė transliavo platų pasikalbėjimą su menininke š.m. balandžio 25 d. laidoje.

JAUNUČIŲ KREPŠINIO
PIRMENYBĖS

Šiaurės Amerikos Lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės šeštadienį, gegužės 9 d. ir sekmadienį, gegužės 10 dieną, vyks Detroito. Pirmenybės vyks Detroito lietuvių sporto klubas „Kovas“. 48-tų jaunučių varžybų komitetą Detroito sudaro Algis Rugienius, Vytautas Polteraitis ir Kastytis Giedraitis.

Im

EAST CHICAGO, IN

LIETUVIŲ
MEDŽIOTOJŲ IR
MEŠKERIOTOJŲ
KLUBO VEIKLA

Š.m. kovo 22 d., prel. dr. I. Urbonas aukėjo šv. Mišias už visus gyvus ir mirusius klubo narius. Vėliau, Šv. Kazimiero parapijos patalpose (Gary, IN) pirm. R. Pečiulis atidarė visuotinį susirinkimą. Pirmininkauti pakvietė K. Domarką, sekretoriauti V. Ruzgą, o po to trumpai pranešė apie 1997 m. klubo veiklą.

Sporto vadovas J. Valeika pasidžiaugė, kad visos varžybos praėjo sklandžiai ir tvarkingai. Kariškų šautuvų šaulių klubo pirmenybės laimėjo A. Vilutis, antrą vietą L. Dambauskas ir trečią — C. Balt. Pistoletų varžybose pirmuoju baigė C. Balt, antrą J. Valeika ir trečią A. Vilutis. Skraidančių lėkščių šaudyme gerai pasirodė A. Vilutis.

Meškeriojimo varžybas, vykusias išpuodingos gegužinės metu, laimėjo D. Fishton, antras buvo J. Neverauskas ir trečias — E. Yoho. Geriausia meškeriojimo — viešnia N. Va-

leikaitė. Visiems pirmų vietų laimėtojų buvo įteiktos perleimosios taurės, o visi laimėtojai atitinkamai įrašyti trofėjus.

Apie kasos stovį kalbėjo J. Valeikienė ir jos davinius patvirtino Revizijos komisijos aktas. 1997 m. klubas paaugėjo 1,000 dol. Šv. Kazimiero bažnyčia.

Dalis klubo valdybos pasiūlymą dvejais metams, prirenkant naują kasininkę O. Juškiene. Rev. komisija — E. Tampuskiene; V. Markevičius ir J. Neverauskas irgi pasiūlymą toliau dirbti.

Po trumpų diskusijų susirinkimas buvo baigtas ir prasiėjo vaisius. Skanų maistą paruošė B. Pečiulienė ir J. Valeikienė, o įvairius gėrimus parūpino klubo valdyba. Maitinimo energingai talkino jaunimas: L. ir N. Valeikaitės, A. Pečiulytė ir G. Pečiulis.

A. Vilutis

WORCESTER, MA

PO KONCERTO

Balandžio 19 d. Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa Mairoino Parke suruošė savo tradicinį pavasario koncertą, kurių suruošusi yra arti tris dešimtis. Visus susirinkusius pasveikino, kuopos vadas Arūnas Grigalauškas pakvietė Šv. Kazimiero parapijos asistentą kun. Joną Petrauską, MIC, sukalbėti maldą. Pasitiprinus gardžiais moterų šaulių su talkininkėmis paruoštais pietumis, kaimyninio mūsų lietuvių telkinio (iš Bostono) vyrų kvintetas, vadovaujamas Daivos Navickienės, pradėjo koncertą. Pirmutinė daina buvo „Tėvynė Lietuva“, — muz. A. Brazinsko. Po jos skambėjo kitos patriotinės: „Maironio pynė“, — arž. D. Navickienės; „Prie Dūsios“, — arž. D. Navickienės; „Tėviškė“, — muz. B. Budriano, žodž. P. Stelinio; „Pareinama į tėviškę brangia“, — muz. V. Blūšio.

Truputį šaltu vandenėliu atgaivinę savo stygas, pradėjo antrą koncerto dalį: „Krantų gėlė“, — muz. A. Raudonikio; „Medžiotojo daina“, — muz. Blūšio; „Gromatėlė parašiau“, — muz. V. Juozapaviciaus; „Laivinė“, — muz. A. Mikulskio; „Dar širdy ne sutema“, — muz. A. Raudonikio, tai buvo paskutinė antrosios koncerto dalies daina.

Dainininkai ir vel stiprina stygas šaltu vandenėliu ir džiaugiasi, kad artėja prie paskutinės koncerto dalies, o publikai atrodo per greit, nes jie dainuoja labai gražiai, puikiai susidainavę, jaučiasi laisvai, kiekvienas pasitiki savimi ir įpina vaidybinio meno. Parinktas puikus repertuaras. Tikrai jie mums atvežė šaunų koncertą ir trečią dalį pradėjo „Prisiminimų valsas“, — muz. M. Vaitkevičius; „Paparčio žiedas“, — muz. V. Kairiūkšis;

„Gyvenimo tango“, — arž. D. Navickienės; „Lauksiu tavęs ateinant“, — muz. A. Raudonikio. Po šios dainos publika labai audringai plojo. Koncertą užbaigė smagia „Subatos vakare“, — arž. D. Navickienės. Publikai padėką reiškiant gausiais plojimais kvintetui, kurį sudaro: Bronius Banaitis — baritonas, Helmutas Lingertaitis — tenorai, Ričardas Lizenis — baritonas, Gintas Simonaitis — bosas, vadovė Daiva Navickienė, šaulės Elena Gorodeckienė ir Irena Markevičienė vyras į švarko atlapą įsėgė po baltą gvazdiką, o vadovė — gražų korsazą. Publikai nesiliaujant plojus, padainavo „Žemė Lietuvos“, — muz. K. Vasilausko, prie šios dainos vadovė kvietė prisijungti ir publiką. Ši daina labai populiari mūsų Tėvynėje Lietuvoje, ne su mažesne meile širdyse mes ją dainuojame ir čia. Kuopos vadas Arūnas Grigalauškas dainininkams išreiškė padėką už tokių gražų koncertą.

Kvintetas yra atlikęs koncertus daugelyje JAV valstijų. Placiai apvažinėjęs ne tik Atlanto pakrantes, bet jo dainos skambėjo ir Kalifornijoje prie Pacifiko krantų. Gėrimų jų pasišventimu lietuviškai dainai.

Angelė Garsienė ir Teresė Miliauskaitė šventė gimtą

East Chicago, IN, Lietuvių medžiotojų ir meškeriojų klubo 1998 m. valdyba. Iš k. — pirm. R. Pečiulis, sporto vadovas J. Valeika, izd. O. Juškiene, A. Vilutis ir sekr. V. Ruzga.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Kanadoje (Kanados dol.)	\$160.00	\$86.00	\$58.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Kanadoje (Kanados dol.)	\$86.00	\$65.00	\$50.00
Užsakant i Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

LINAS SIDRYS, M.D.

Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9v.r.-12v.p.p.

EDMUNDAS VIZINIS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7765
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už priemamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

ARAS ŽLOBA, M.D.

INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

JAV LB Detroito apylinkės vicepirm. Algis Rugienius (5-tas iš kairės) ir „Vilnijos“ draugijos pirm. Kazimieras Garša (1-mas iš deš.) su Turgelių mokyklos mokytojais.

Lietuviškos tautodailės dirbinių paroda š.m. kovo 14 d. Purdue Calumet universitete vykusiam Kultūrų festivalyje. Iš k.: parodos rengėjos dr. R. Kaitytė ir LB East Chicago apylinkės pirm. B. Vilutienė.

BALTIJOS VALSTYBĖS IR ŽYDAI

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Rugpjūčio mėn. 19 d. vokiškoje spaudoje pasirodžius straipsniams žydų pensijų klausimu, dar tą patį vakarą ir Vokietijos antras televizijos kanalas iškėlė žydų reikalą. Vokiečių televizijos atstovas Vašingtone pasikalbėjo su jaunu Amerikos žydų komiteto (AJC) vykd. kom. pirm. Dovydu Harris, kuris tuoj pat pasakė, kad šis reikalas paaiškės artimiausiu metu ir kartu pastatydamas tokį klausimą: kodėl Rygos ir Talino esesininkai gauna pensijas, kodėl jų negauna Baltijos valstybių KZ kaliniai?

Vokiečių televizija vėl tuoj pat perkėlė žiūrovus į Latviją, nufilmuodama varginantį gyvenimą Gutmano šeima bei kiek geriau Vestermano. Gutmanis gauna apie 150 markių, bet didesnę pusę išleidžia vaistams. Jis sunkiai stato žingsnius, gyvena su žmona labai apleistame bute. Nufilmuotos Rygos žydų apleistose kapinėse bei gražiai išsiriškiavę SS dalinių latviai veteranai, daugumas žilais plaukais.

Vokietijos televizijos antro kanalo žinių pranešėjas tuoj pat kreipėsi į Vokietijos žydų bendruomenės pirm. J. Bubi (jis yra gimęs Breslau, multimilijonierius, prekiauja deimantais, savininkas nekilnojamo turto įstaigos Frankfurtė, prašydamas nustatyti likusių Rytų Europoje holokausto žydų skaičių. „Sunkus klausimas — atsakė Bubi. Apkačiuojama, kad yra likę 15-20 tūkst., o Baltijos valstybėse tik 300“. Vokietis pranešėjas: „Vokietija paskyrė

pinigus. Ar juos gavo žydai?“ Bubi: „Ne, pinigai nuplaukė tamsiais kanalais“. Ekrane Estijos ir Latvijos žemėlapiui ant jų vokiškas užrašas — „Keine Juden — žydų nėra“.

Įtakingas yra Amerikos žydų komitetas (AJC), darydamas spaudimą ne tik JAV prezidentui, bet ir Vokietijos kancleriui, Vokietijos vyriausybei, parlamento nariams, siųsdamas jiems laiškus su pastaiba, kad rugpjūčio mėn. 16 d. „International Herald Tribune“ dienraštyje bus atspausdintas 82 JAV senatorių pasirašytas laiškas, kuriame reikiama susirūpinimas pensijomis Rytų ir Vakarų Europos kacetininkams žydams. Laiške klausama: kodėl Bona jas moka esesininkams bei kitiems nacių bendradarbiams, bet jos nemokamos žydams? (Nežinau, ar Vokietijos parlamento nariai skaitė laiškus, nes tuo metu jie atostogavo).

Einama dar toliau: jau liepos mėn. 1 d. Berlyne įsteigtas Amerikos žydų komiteto padalinys (Berlyne yra didžiausias Vokietijoje žydų telkinys. Jų čia gyvena apie 10 tūkst. Po to eina Frankfurtas — 5 tūkst. Miunchenas ir t.t.), o jo vedėjas Eugenijus Du Bow tuoj pat pareiškė: „82 senatoriai pasirašė laišką. Jis yra didelis politinis veiksnys“.

Bet vėl kita medalio pusė: juk Rytų Europa buvo uždaryta geležine uždanga. Tuo tarpu vakaruose ir Izraelyje bei JAV gyvenantiems buv. kacetininkams Vokietija

Akimirka iš „Čigonų barono“ operos, sekmadienį, balandžio 26 d., Morton vid. mokyklos auditorijos scenoje. Iš kairės: Ramutė Tumuliuskaitė, Virgilijus Noreika, Aldona Stempuzienė.

išmokėjo per 90 milijardų dol. Miuncheno „Sueddeutsche Zeitung“ rugpjūčio mėn. 20 d. plačiau tuo reikalu rašė, supažindindamas skaitytojus su Baltijos valstybėse gyvenančiais žydais, imdamas pavyzdžių Rygoje gyvenantį Aleksandrą Bergmanį bei jo brolį Mykolą, gyvenantį Vokietijos Miunsteryje. Vokiečių okupacijos metais visa šeima buvo perkelta į Rygos getą, vėliau, dalis sušaudyta prie Rygos Rumbula vietovėje, kiti išvežti į KZ. Vokietijos žydai (laikraščio bendradarbis ji vadina „Lette“ — latviu) gauna 500 markių, o jo brolis advokatas Rygoje nei pfenigio.

„Tai nesąmonė — sako Latvijos sostinės žydai. Esu neteisingumo simbolis, darant Rytų ir Vakarų Europos žydų skirtumą“.

Skundžiasi Rygos žydai persekiojimu taip pat ir komuniz-

mo metais, neleidžiant jam susisiekti su vakarais. Tik atstacius Baltijos valstybėms nepriklausomybė, jis 1993 m. parašęs laišką Vokietijos vyriausybei bei įsteigdamas Rygoje KZ ir geto narių draugiją.

Pradžioje jokio atsakymo iš Bonos, vėliau pranešant, kad pinigai perduoti Rusijai. Jis nesutikęs elgetauti Maskvoje, parašydamas laišką Vokietijos parlamento pirm. R. Suesmuth. Gavęs jos trumpą laišką Bergmanis labai nustebo, kadangi pirmininkė pranešė, kad Latvija nepriklauso prie nacių persekiojimų kraštų. „Tai istorinė klaida“ — antrame laiške rašė advokatas ir Rygos pirm. R. Suesmuth. Vėliau ji pripažino advokatu teisybę, nes iš 70 tūkst. — Latvijos žydų likę tik apie 1 tūkst.

Baltijos žydų klausimu susirūpino keli Vokietijos parlamento (Bundestago) atstovai. Tuoj pat Lietuvai, Latvijai ir Estijai Vokietija paskyrė po 2 mln. markių. Vilnius ir Talinas pinigų priėmė, Bergmanis ir jo organizacija atsisakė pareiškiant, kad vokiškos išmaldos jis nenori žinodamas, kad pinigų negaus atskiri asmenys.

„Pasirodo, kad taip buvo“ — rašo toliau dienraštis. Estija „išmėtė“ po visą kraštą, vienur pastatydamas plaukymo baseinus, skalbyklas, o Lietuva panaudojo senelių prieglaudoms. A. Bergmano nuomone, Bona laukia biologinio išsprendimo. Jo draugijoje 83 vyrų ir moterų metų vidurkis yra 73 m., tačiau keli nariai susilaukė 93 metų. Pasitarime su Vokietijos vyriausybės atstovais dalyvavo trys „Jewish Claim“ nariai iš JAV (vienas

su jarmulke) ir gražiai apsi-rėngęs, puikiai vokiškai kalbėjęs A. Bergmanis.

PASKELBTAS „KARAS“ KOVAMS

Alytaus rajono valdyba nusprendė patenkinti Daugų ir Simno miestelių seniūnų prašymus leisti medžioti kovus, nes gyventojai negali apsiginti šių paukščių keliama triukšmo ir nešvaros.

„Sprendimas priimtas, šaudysime kovus koviniais šoviniais“, pasakė rajono meras Algirdas Vrubliauskas, nes buvo ir kitoks siūlymas — pagasinti šiuos paukščius šaudant tuščiais šoviniais.

Meras dar pasidomėjo, ar medžiotiems nereikės skaičiuoti nušautų kovų kojelų. Seniūnai kartu su „Simno“ ir „Daugio“ medžiotųjų būreliais įpareigoti po medžioklės skubiai surinkti paukščius.

Šoviniais pirkti bus naudojamos šių miestelių komunalinio ūkio tarnybų specialiosios lešos, bet kol kas neaišku, kiek jų prireiks. (ELTA)

*** Seimo Biudžeto ir finansų komiteto posėdyje svarstant taurių metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo straipsnių pakeitimo ir papildymo projektą, pritarta visoms pasiūlytomis vyriausybės pataisams, tarp jų ir pataisai, kuria gintaras nebelaikomas brangakmeniu. Šis projektas jau ne kartą buvo svarstytas ir sulaukė prieštarų nuomonių, ypač dėl to, kad gintaras ankstesniuose projektuose buvo priskirtas brangakmenių kategorijai.**

Principai, saugumas ir pinigai

Danutė Bindokienė

Šią savaitę JAV Senate vel prasidėjo svarstybos dėl NATO praplėtimo, tai yra: ar Amerika turėtų pasisakyti už Lenkijos, Čekų Respublikos ir Vengrijos priėmimą į NATO. Tikima, kad lemiamasis balsavimas bus šios savaitės pabaigoje, galbūt net šiandien. Nedaug abejonių, kad minėtos trys valstybės bus patvirtintos, bet ginčai daugiausia kyla dėl keleto pasiūlytų pataisų, kurios suvaržytų arba gal visiškai sustabdytų tolimesnę NATO plėtrą.

Verta vis dėlto pažymėti, kad pirmasis slenkstis buvo peržengtas balandžio 28 d., kai 76 prieš 24 balsais pasisakyta atmesti pirmąjį pataisą, kuri apribotų Amerikos finansinę paramą naujosios NATO narėms.

Šis pataisa, pasiūlyta sen. Tom Harkin (D-Iowa), būtų įpareigojusi JAV suteikti tik 25 proc. paramos NATO narėms, o didžiąją finansinio krūvio dalį jos turėtų nešti pačios. Kadangi tai užkrautų milžinišką našta ekonominiuose sunkumuose klampojantioms Rytų Europos valstybėms, jų veržimasis į NATO būtų savaime apmąstintas.

Kai kurios kitos pataisos sudaro daug didesnes kliūtis ir Baltijos valstybėms ilgainiui sulaukti pakvietimo į šį prestižinį tarptautinį „klubą“, kurį paskutinį kartą nauja narė — Ispanija — buvo priimta 1982 m. Pvz., siūloma, kad Lenkija, Vengrija ir Čekų Respublika visų pirma taptų Europos Sąjungos narėmis, o tik po to belstųsi į NATO duris; siūloma po šių trijų valstybių priėmimo tolimesnius svarstymus apie naujas NATO nares atidėti bent trejus metus; siūloma, kad JAV prezidentas pasitartų su Atstovų rūmais bent 45 dienas prieš pradėdamas bet kokių žygijų dėl Baltijos tautų priėmimo; siūloma, kad visos dabartinės NATO narės patvirtintų rezoliucijos pataisas prieš priimančią Lenkiją, Čekų Respubliką ir Vengriją...

Kiek šių pataisų bus pridėta prie pagrindinės rezoliucijos, sunku pasakyti. Mums pavojingiausias būtų kaip tik tos, kurios bet kokiū būdu varžytų Baltijos valstybių viltį tapti NATO narėmis. Tuo tarpu didžioji Amerikos spauda nemažiau karštai svarsto NATO plėtimosi klausimus, kaip JAV senatoriai. Ir kartais sunku spręsti, ar ji stovi už, ar prieš, naujų narių priėmimą, tačiau Senatas kaltinamas,

kad per paviršutiniškai sprendžia klausimus, galinčius turėti labai plačias atiteities karines bei politines pasekmes. Senatas „neatliko savo namų darbų“, todėl apie ypatingos reikšmės tarptautinę sutartį kalba tarytum svarstyty ša-lutinių kelių taisymo reikalą.

Pirmoji klaida buvusi, kad kovo mėnesį svarstybos ne-užbaigtos, o viskas atidėta po Vėlykų atostogų. Per tą laiką opozicija turėjo progą susior-ganizuoti. Tiesa, nėra abe-jonės, kad pirmosios trys nau-jos NATO narės bus pa-tvirtintos, nes opozicijos skai-čiai nedaug pasikeitė. Daug lengviau bus prastumti įvai-rias pataisas, kurioms reika-linga tik paprasta balsų dau-sinę paramą naujosios NATO praplėtimo rezoliucijai reikia dviejų trečdalių balsų.

Kiek juokingai atrodė kai kurių Amerikos verslininkų organizuojama opozicija NA-TO praplėtimui, ypač kai į ją tarpą įsijungia ledų ar žaislų gamintojai, net dedami ap-mokamus skelbimus laikraš-čiuose ar nupirkdami kelias minutes televizijoje, tačiau jų pastangos per daug veiksming-os nebūsiandos.

Pagrindinis klausimas: ar opozicija labiau rūpinasi atie-ties santykiais su Rusija, ar svarbiau yra milijardai dole-rių, kuriuos reikia išleisti, jei-gu NATO narių skaičius nuo-lat didės? Galbūt reikėtų dar klausiti, ar apskritai NATO struktūros nereikėtų keisti? Juk ši organizacija sukurta šal-tojo karo metais, kai pa-grindinis priešas Europoje bu-vo Sovietų Sąjunga. Dabar to pavojaus iš esmės jau nebėra. NATO šalininkai tvirtina, kad naujų narių priėmimas padės jiems sparčiau įsitenkti demok-ratijos keliu, išlaikyti pastovią taiką Europoje.

Tokios prielaidos visuomet iššaukia klausimą: kur glūdi Europos taikai didžiausias pavojus? Atsakymas tegali būti vienas — iš Maskvos. Ga-lime manyti, ką norime apie Rusiją, bet kvailumu jos vadų kaltinti nevertėtų. Jie su-pranta, kad Rytų bei Vidurio Europos valstybės visomis išgalėmis stengiasi patekti į NATO dėl vienos priežasties: kad pasijustų saugesnės nuo galimos Rusijos agresijos.

Vienai ar kitaip, NATO na-rystė, tiek dabar pasiūlytomis trims valstybėms, tiek ateityje Baltijos kraštams, yra labai svarbi. Mūsų pareiga darbuo-tis, kad tos viltys išsipildytų.

Kun. Kęstutis Trimakas tarp Lietuvos Dukterų, š.m. balandžio 19 d. Detroito suruošusių jo naujausios knygos suktuves. Priekyje klupo knygos autorius kun. K. Trimakas. Stovi iš kairės: Jūratė Petčiūrienė, Irena Alantienė, Dievo Apvaizdos parapijos administratorius kun. Aloyzas Volskis, Dalia Navasaitienė, Dana Anuzienė, Marija Jankauskienė, Bronė Čiunkienė, Stasė Blūdžiuvienė, Alė Baltrušaitienė, Birutė Bagdanskienė ir Ramunė Mikailienė.

Nuotr. dr. E. Misevičiaus

VILNIAUS VYSKUPIJA IR JOS VALDYTOJAI XX ŠIMTMETyje

PETRAS MATEKŪNAS
(Tęsinys)

6

Ten jis susipažino su kardinolais ir aukštais Vatikano tarnautojais. Jo kandidatūra, kai iškilo Vilniaus vyskupo reikalas, parėmė lenkų vyskupai, išskyrus Vilniaus kapitulą.

Vilniaus vyskupijos vyskupo paskyrimą užbaigė į Varšuvą paskirtas apaštališkasis vizitatorius Achille Ratti. (Atvyko į Varšuvą 1918 m. gegužės 29 d.) 1918 m. spalio 18 d. jis pranešė prel. Hanusovičiui, kuris tuo metu valdė Vilniaus vyskupiją, kad Vilniaus vyskupu šv. Sostas paskyrė kun. Jurgį Matulaitį. Apie jo paskyrimą pranešė kardinolas Gasparri, Vatikano valstybės sekretorius. Vilniaus kapitula, kai sužinojo, liko labai nepatenkinta.

Kai kapitula sužinojo, kad Vilniaus vyskupu pas-kirtas kun. Matulaitis; tuojau pas jį į Marijampolę nu-vyko kun. prof. St. Milkovskis ir pranešė, kad jis pas-kirtas Vilniaus vyskupu ir jam įteikė apaštališkojo vizitatoriaus Achille Ratti laišką. Atsisakymo nuo to paskyrimo šv. Tėvas nepriėmė. Tuojau atvažiavo jį pasveikinti Lietuvos Tarybos atstovai kun. Petrus, kun. Kukta ir Vizbaras.

Nors kun. J. Matulaitis buvo paskirtas Vilniaus vyskupu, bet kapitula buvo nepatenkinta. Ji tuojau pasiuntė apaštališkajam vizitatoriui Achille Ratti ilgą laišką, kurio įžangoje išreiškė didelį džiaugsmą ir padėką šv. Sostui, bet vysk. J. Matulaitis paskyrimas, kaip jie pabrėžė, sukėlė didelės dalies tikintiesiems ir dvasininkijai abejonės dėl vyskupijos likimo ir, būdamas lietuviu, kaip ją valdys. Taip pat išliejo neapy-kantą prieš lietuvius, kurie vyskupijoje tesudaro tik šeštąją dalį visų tikintųjų ir nuo 1904 m. kaip nacio-nalistai kelia didelius neramus. Jie labai apgaile-s-tauja, kad šv. Sostas Vilniaus vyskupu paskyrė lie-tuvį. Žodžiu, tame laiške išliejo visą savo neapykantą prieš lietuvius ir šiek tiek palietė popiežių. Jie tikėjosi, kad bus paskirtas ne lietuvis, bet lenkas. Jų svajonė neišsipildė, kurios taip norėjo, troško.

Apaštališkasis vizitatorius Achille Ratti, gavęs to-kio turinio raštą, buvo nepatenkintas. Jis tuojau kapi-tulai parašė, kad tokio turinio rašto, šv. Sostui siūti negali. Jis pageidavo, kad jam parašytų kitą, kurį galėtų nusiųsti popiežiui, nes tame rašte, kurį jis ga-vo, įžiūrėjo nepaklausumą popiežiui. Geriausiai būtų, kaip Achille Ratti pažymėjo, kad kapitula padėkos raštą tiesiog pasiųstų pačiam popiežiui.

Kapitula, gavusi iš apaštališkojo vizitatoriaus Achille Ratti laišką suprato, kad per toli buvo nueita. Jie po vysk. J. Matulaitio konsekracijos apaštališ-kajam vizitatoriui Achille Ratti vėl parašė ilgą raštą, kuriame irgi, kaip ir ankstesnyje laiške, neapėjo be priekaištų lietuviams, o šv. Tėvui beveik nurodė,

kaip jis turėtų tvarkyti Bažnyčios padėtį kiekvienoje vyskupijoje.

Visi kapitulos raštai pilni prieštaravimų. Parašyti skubotai ir neapgalvotai. Juos, kaip manoma, yra pa-rašęs Lubianec, matyt, sulenkijęs lietuvių, kuris ne-paprastai neapkenė lietuvių ir vysk. Matulaitio. Jis vėliau prisipažino kun. Rusznickiui, kad buvęs netei-singas vysk. Matulaitiui, nes, matyt, pradejo jam iš-metinėti sąžinę dėl padarytų blogybių, artėjant se-natvės pabaigai, kitaip sakant, mirtiai.

Kun. Jurgis Matulaitis

Kun. Matulaitis, sužinojęs, kad yra numatytas kandidatu į Vilniaus vyskupijos vyskupu, dėjo pastan-gas, kad tik jo kandidatūra būtų atmesta, nes gerai žinojo Vilniaus vyskupijos padėtį ir mažai turėjo vil-ties, kad jam pasisektų visiems įtikti. Jo svajone buvo pasilikti Marijampolėje marjonų vienuolyne, kurį jis atkūrė ir jam vadovauja, nes Vilniuje, kaip rašė savo laiške kun. Kulviečiui, būdamas vyskupu, nieko ne-padarėsiųs, nei Bažnyčiai, nei Lietuvai.

Kai tik sužinojo, tuojau nuvyko į Vilnių pas Lietu-vos Tarybos pirmininką Antaną Smetoną, kuriam iš-dėstė, kad, būdamas paprastu vienuoliu, bus daug naudingesnis Bažnyčiai ir Lietuvai, nekaip būdamas Vilniuje vyskupu, nes vienuolynai Lietuvoje labai rei-kalingi. Kai jis pasitraukė, ar vienuolynai išsilai-kys, nes pakaitalo, vos tik jiems atsikūrus, nėra. Į Vil-niaus vyskupas kandidatų gali surasti daugiau. Tuo

pačiu reikalu, grįždamas iš Vilniaus, sustojo dar Kau-ne ir užėjo pas vokiečių politikos skyriaus vedėją dr. Erichą Zechliną, kad jis neremty jo kandidatūros į Vil-niaus vyskupos. Rašė net nuncijui arkiv. E. Pacelli į Muencheną, kad paliktų Marijampolėje, nes jis esąs marjonams labai reikalingas. Taip pat parašęs laišk-us Varšuvos, Friburgo ir Amerikoje esantiems mari-jonams, kad jie nuo savęs rašytų į Vatikaną ir pra-šytų, kad jis vienuolynui būtų reikalingas. Marjona-i dėjo pastangas, kad ji paliktų marjonams, nes jis labai reikalingas marjonų vienuolijai. Jei jis būtų pas-kirtas vyskupu, tai marjonų vienuolija labai nuken-tėtų. Niekas iš jų neturi tiek mokslo ir patyrimo, kad sugebėtų tvarkyti vienuolyninį gyvenimą. Lenkijos marjonai net pasiuntė savo delegaciją pas apašta-liškąjį vizitatorių Achille Ratti, išreikšdami jam didelį susirūpinimą dėl kun. Matulaitio netekimo.

Nieko nelaimėjo pats kun. Matulaitis bei marjona-i, nes geresnio kandidato, kaip kun. Matulaitis nei Vatikanas, nei Lietuvos Taryba nesurado. Kun. Matu-laitio kandidatūra buvo patenkinti net ir vokiečiai, nes lenko vyskupo Vilniuje nenorėjo (Lietuva tuo metu buvo dar vokiečių okupuota).

Nors kun. Matulaitis buvo lietuvis, bet Vilniaus nuosaukieji lenkų tikintieji, išskyrus tik kapitulą ir lenkų dvasininkus, jo kandidatūrą priėmė palankiai, nes apie jo nuveiktus darbus Kelcuose, Varšuvoje, Pet-rapilio Dvasinėje akademijoje, kurioje jis buvo ne tik profesorius, bet ir vicerektorius, žinojo.

(Bus daugiau)

„TITANIKU“ SUSIDOMĖJO NET KINIJOJOS PREZIDENTAS

Nepaisydamas, kad filmas sukurtas kapitalistinėje šalyje, Kinijos komunistų partijos vadas Jiang Zemin tikisi, jog net komunistiniam kraštui jis gali būti naudingas, nes, anot prezidento, „Šis filmas vaizduoja, kaip žmonės yra susiję su pinigais ir meile, valdžia ir turtu, kaip jie elgiasi sunkiomis aplinkybėmis“. — rašoma „Tevišės aiduose“ (Nr. 13-14, 1998.04.07, p. 6). Nepaisant visų gausių laimėtų „Oskarų“ ir „Titaniko“ herojės nešiotos grandinėles su brangakmeniu, kurį ji buvo užsidėjusi per JAV kino meno akademijos apdovanojimų ceremoniją, šis filmas turi tiesioginį ryšį ir su Lietuva, nes jame plaukė ir keli lietuviai, iš kurių vienas nuskendęs kunigas Juozas Montvila, su kurio giminiu taip pat kunigu Kazimieru Montvila, renkančiu medžiagą ir jau parašiusiu dvi knygeles apie „Titaniką“ nuskendusius tris kunigus, pasikalbėjome:

Kun. Kazimieras Montvila.

— Ką veikėte po mokyklos baigimo?

— Dėl sumenkėjusios sveikatos metus laiko niekur nesimokiau, — gyvenau ir dirbau tėvų ūkyje Gizių valsčiuje, Lapankos km. Baigus gimnaziją, atsivėrė keliai. Tik kur pasukti? Nebloga mokytojo duona, įdomi gydytojo, dar įdomesnė karininko. Tačiau pasirinkau — kunigystę, apie kurią pradėjau mąstyti priešpaskutiniame seminarijos kurse. Šis kelias man atrodė pats šventiausias ir kilniausias. Tokiam pasirinkimui, be jokios dvejonės turėjo didelės įtakos pamaldi, darbšti ir rūpestinga motina. Taip pat akivaizdus pavyzdys — gražiai, dorai gyvenęs ir sumaniai tvarkęs parapiją klebonas Jonas Grišaitis, ypatingai platinęs pamaldumą į šventiausiąją Jėzaus Sirdį. Nors 1945 m. nusprendžiau stoti į kunigų seminariją, tik dažnai pagalvodavau, kad pats esu toks menkas, nelabas, netobulas ir nuodėmingas, netinkams tokiame kilniame darbe ir garbingai misijai. Taigi balandžio 23 d. mano tėvelis, pasikinkęs berį ir vežimą, nugabeno mane į Vilkaviškį, kur du Kazimierai atsidūrė kunigų seminarijoje. Ten padaviau rektoriui kan. Feliksui Bartkui dokumentus. Pasimokė iki 1944 m., kolei į Lietuvą sugrįžo sovietai, klierikai su profesūra turėjo persikraustyti į Kauną, kur įsikūrė vienintelė anais laikais tarpdiecizinė kunigų seminarija, kurią baigęs 1949 m. vysk. Kazimiero Paltaroko būvau įšventintas į kunigus. Dirbau Gelgaudiškio, Šventezerio, Leipalingio, Lukšių, Vištyčio parapijose, o dabar esu altistas Marijampolėje, kur eju mokslus.

— Kaip susiklostė Jūsų kunigiškas gyvenimas sovietmečiu?

Vos atsikrausčius į Šakių rajoną, Gelgaudiškį, pirmąją paskyrimo vietą, gal tik po kokių mėnesių prisistatė vietos

saugumietis Drugovas, norėjęs susipažinti su naujai atvažiavusiu kunigu. Nors tais 1948-1950 metais mažiausiai būdavo suimamas vienas kitas kunigas kas mėnesį, bet pro mane toji rykštė — dar vis praslinkdavo: nebuvo tikrų įkalčio pėdsakų.

— Po kiek laiko apsilankė kitas neaiškos pažinties ieškąs tarsi mano gimtosios parapijos žmogus, tarsi kažin kieno atsiųstas paklausti, ar nesu nukentėjęs nuo tarybų valdžios, ką galvoju apie dabartinę santvarką, kur dabar gyvena mano broliai ir panašiais klausimais mane kaman-tinėjo. Iškart supratęs, kokio plauko šis tipelis, todėl dera-mai jam ir atsakinėjau, o čia, kaip tyčia, klebonas pakvietė mudu pietų, o paskui pavalgus, man ir sakė: „Mane jau tokie nesyk ir ne dusyk buvo aplankę“. Per Gelgaudiškyje išbūtus 11 mėnesių, sakiau pamokslus, aukodavau Mišias, lankiau ligonius. Vienu žodžiu, dirbau tai, kas reikia parapijos vikarui. Kadangi klebonas dažnokai sirguliavo, darbų vis daugiau ir daugiau kliūdavo man. 1950 m. buvau paskirtas klebonu į Griškabūdį, kur manęs neregistravo. Mat tėvai, neišgaleję atiduoti pernelyg didelių pinigų ir diena iš dienos vis didėjančių mokesčių — 9.000-11.000 rb. — pasiėmė duonos, lašinių, miltų pusmaišį, patalus įsimetė į vežimą, pabėgo iš namų. Traukiniu nuvažiavau į Kauną pas valdytoją kan. Juozą Stankevičių, papasakojau, dėl ko manęs neregistravo: „Nesiveržkime ten, kur jau iškart daro kliūtis“, — ir paskyrė mane į Lazdijų raj. Šventezerio parapiją, kur nusigavau į pervaizdas, tą pačią dieną sužinojau: nušautas augimo viršinininkas, iš miestelio ką tik išvažiavo pilnas sunkvežimis rusų ir sribų, vadinamų liaudies gynėjais. „Nuo vilko bėgau, ant meškos pakliuvau. Neilgai čia mano pėdos šils“, — pamaniau pats sau vienas. Tačiau aciū Dievui, nei partizanams po kojomis pakliuvau, nei enkavedistai mane pernelyg daug kodo-neiškė. Nors vienus ir kitus iš patalo sekiau ir žinojau, kas kur dedasi, bet klebonauti galėjau.

Šventezeryje neturėjau kur gyventi, todėl antrajame krikščionybės aukšte įsirengęs kambarį ir virtuvę, už šventoriaus susirentęs tvartelį, vargau keiserius metus, o tada pasibylinėjęs su kolūkio pirmininku, šiaip taip atgavau senąją špitolę, kurią stveriausi remontuoti. Netrukus jau galėjau laisviau atsikvėpti patogesniame butelyje. Pradėjome tvarkyti bažnyčią, kapus, siu-vome procesijos dalyviams ap-rangą, kurią uoliai savo foto-kameromis „jamžino“ sekliai. Nors sukančius dantis valdžia tytylėjo, bet prasidėjo ideologinė kova. Iš pradžių dar buvo neuždrausta lankyti parapijos. Reikėjo katekizuoti vaikus bažnyčioje, kur kartas nuo karto rinkdavomės ir mokydavomės. Pirmąjį Komuniją padėjo parengti tuomet pas mane viešėjęs klierikas, o vėliau uoliai kunigas, pogrindinio leidinio „Aušros“ redaktorius Lionginas Kunevičius: „Dirbam toliau!“ — drąsindavo jis mane ir taip, nenuleidę rankų, rengėme vaikus Pirmąjį Komuniją. Tačiau saugumiečiai mane kaman-tinėjo keliolika valandų, kad jiems tarnaučiau: „Esu kuni-

gas ir jokių būdu nebūsiu Kristaus ir Bažnyčios išdavikas Judas“, — dėsciau jokių išlygų nedarantiems tardyto-jams, kurie reikalavo tokių dalykų, ko neleidžia nei mano sąžinė, nei pareigos, nei Bažnyčia.

1963 m. buvau iškeltas į Leipalingį ir net padarytas Lazdijų dekanu. Turbūt norėta mane sugundyti karjeros laiptais. Tačiau veltui, Leipalingyje buvo daug darbo: reikėjo tvarkyti šventorių, bažnyčios grindis, lubas, špitolę, nes buvusioje klebonijoje buvo įsikūrusi ligoninė. Vaikus mokydavau zakristijoje. Vėl saugumas pradėjo savo grąsinimus: „Nebūsi nei dekanu, nei klebonu“. Į tokius bauginimus jiems atrežiau: „Nors ir ant akmenėlio sėdėsiu, bet ramiai sąžinę turėsiu, kad neišdaviau nei Dievo, nei Bažnyčios, nei žmonių“.

Saugumas paleido gaudus, sukiršiję žmones, tarnus ir parapijiečius, net artimiausius ir patikimiausius atgrėžė prieš mane. Buvau apkrautas didžiuliais mokesčiais. Net mažiausias mano krustelėjimas būdavo priešiška įvertintas, pasipylė par. škimai, kad būčiau atleistas. Vysk. Krikščionas pasakė: „Jau užteks tų raštų. Nusibodo juos skaityti. Perkelsime tave į Lukšius“. Taip 1969 m. atsidūriau kitoje Sūdubos pusėje prie Nemuno, dzukuose palikęs savo prakaistą, pastangas ir daug įdėjęs darbo. Čionai irgi užkliuvau saugumiečiams, kad laidotuves, atlaiddai, dvasiniai susitelkimai būdavo ne tik sekmadieniais, bet ir išeiginėmis dienomis su visomis liturginėmis apeigomis, dėl ko labiau tužo saugumiečiai. Net per telefoną man tiesiog ir akis sakydavo: „Kas tu toks, kad su tavim visiškai negalima susitarti?“

Pamokslus sakydavau, tam tikrą dalį skirdavau ir katechizacinėmis temomis. Tuometinis garsaus kolūkio pirm. Glikas ėmė šnekėti: „Sutvarkysime tuos pamokslininkus“. Prasidėjo atakos iš įvairių pusių: rajono valdžia, vietos mokykla, anuomet garsėjusio milijonieriaus kolūkio vadovai. Vėl išeitis ir ištarmė panaši, kaip ir anksčiau: „Toks kunigas negali būti Le-nino vardu pavadintame ko-lūkyje“.

Škart atsidūriau pasienio zonoje — nedidėleje Vištyčio parapijoje. Mokykla, rajoną ir Vilnių erzindavo procesijos, katechizacija, bet užvis labiausia — prie altoriaus patarnaują vaikai. Reikėdavo daug laiko ir jėgų atremti rajono ir Religinų kultų iga-liotinio Rugieniaus priekaiš-tus. Nors kai kurie kunigai patarė vaikus nuvaryti nuo al-

„Jeigu man duosi savo gražiausią margutį, aš duosiu savąjį...“ 1998 m. Velykos Lietuvoje. Nuotr. V. Kapočius

toriaus, bet užuot taip padarę, visokiais būdais stengiausi jų kuo daugiau turėti. Patarnauti Mišioms ateidavo šeši, o kartais ir devyni berniukai.

Nusikėlus į Vištytį, vis viena nepamiršau ir buvusios Lukšių parapijos, iš kurios viena moteris paaukojo nemažą sumą pinigų. Už juos vyrams ir mergaitėms nupir-kome naujus rūbus. Kadangi nuo mokyklos bažnyčia buvo visiškai arti, tai direktorius pro langą galėdavo matyti, kokie tarnikai eina procesijoje arba neša baldakymą. Rajono vykdomojo komiteto pirm. pavaduotojas Urbanas ir kiti ponai man grąsino prokuratura, teismais ir kitomis baudomis. Kartais būdavo pareikalaujama iš manęs net bažnyčios raktų: „Nejaugi jūs aukosite šv. Mišias?“ — atsakiau apylinkės pirm. ir kažin kokiame iš Vilkaviškio atvažiavusiam teismo tarnautojui. Apie tokius atsitikimus medžiagą siųsdavau į „Kronikas“. Tuo metu smarkiai susirgau. Šiek tiek pasveikęs, su pagalbininkais suremontavome 9 kryžius. Atgimimo metais plentų kryžkelėje pastatėme Marijos statulą ir Jai paaukojome visą parapiją.

1990 m. dėl ligų jau nebe-pajėgiau toliau normaliai dirbti, bet dar vis raginau tikinčiuosius mylėti Dievą, Tėvynę, savo vaikus ir artimą. Atsikėjęs 1992 m. Marijampolėn, kur gyveno mano motina, pasidariau altistas.

— Kas Jus paskatino domėtis „Titanike“ žuvusio kun. Montvilos likimu?

— Paskatino pats žmogaus žygis, jo vertė, orumas ir pareigos supratimo grožis. Mirties, gaivališko ir brutalaus proveržio „išlikti“, „gyventi“ tiktai ne mirti akistatoje, kai žmogui atbunda visos gaivališkos jėgos, būti savimi, kuo turi būti, ne taip paprasta. Kunigas Montvila, anuomet ligi paskutinės akimirkos įstengęs šventai atlikti, anot išlikusių gyvųjų liudijimo, savo turėjusiam vilties kartu su kartų žygiškumas. Jeigu šian-dien kasdien penkiuose žemynuose šitiek žūsta dar negimusių kūdikių motinų išciose, o kiek gyvybių praryja nelaimės, karai, narkotikai ir seksas, tai ištis būtiną priešpasyti tai, kas kilnu, šventa, pastovu ir tikra. Atiduoti savo gyvybę už kitus, nors jam, kaip kunigui, dar turėjusiam vilties kartu su moterimis ir kūdikiais išsi-gelbėti. Niekas neturi didesnės meilės, kaip tas, kuris savo gyvybę atiduoda už kitus. Tai Kristaus žodžiai. Šitaip pasielgė lenkas kunigas Maksimilijonas Kolbe nacių konc-

lageryje, pasiaukojęs už kelių vaikų tėvą. Taip padarė kunigas Juozas Montvila ir kiti du kunigai, irgi paaukoję savo gyvybes tam, kad kiti gyventų — amžinai gyventų, nes be kunigo išrišimo ir atleidimo daugelis galėjo žūti amžiams. Tie kunigai irgi galėjo gelbėjimo valtimis užsiimti tas vietas, kurios jiems, kaip kunigams, buvo skirtos. Jie atsikarė tos paskutinės išsigelbėjimo vilties, kuri ne viena užuominą nepaminėta filme gigante „Titanikas“, pelnė tos pačios bažnytinės pagarbos kaip Maksimilijonas Kolbe.

— Kas Jus paskatino domėtis kun. Juozo Montvilos žygdarbiu?

— Tada paakino padaryti du lietuviai kunigai — Antans Lukošaitis ir mons. Vincas Jalskas.

— Ar galime tikėtis, kad pasiseks sulaukti Jūsų bendrapavardžio paskelbimo palaimintuoju?

— Tiesą pasakius, nesitikiu.

— Kas šiam žingsniui kliudo ir padeda?

— Taip manau, kad nėra tikrų ir ryžtingų žurnalistų, o gal labiau šiems dalykams pasišventusių ir galinčių šitai padaryti kunigų. Juk čia reikia aprėpti ne vien tik Lie-tuvą, bet reikia ištyrinėti esamą medžiagą, žinias ir duomenis Vokietijoje, Anglijoje ir kitur. O man vienas, jau pasiekusiam saulėlydžio, tatau nebeįmanoma padaryti. Daugel kas iš pasauliečių ir kunigų žavisu tų trijų kunigų drąsa, Dievo ir artimo aki-vaizdžia meile, didvyriškai atliktą savo kunigišką pareigą, prasmingą auką. Tačiau neat-siranda tokių, kurie, pasi-graibę drąsos, kupini švento įkarščio pasitarnauti Dievui ir savo tautos labui, įmtųsi plunksnos, kad kun. Juozas Montvila būtų paskelbtas palaimintuoju. Čia reikėtų itin drąsiai pasibelsti į daugelio duris, ypač į mūsų Bažnyčios hierarchų duris, kad jie nepasitinkintų vien palaimintuoju arkiv. Jurgiu, bet ir pasizval-gytų plačiau po mūsų dirvo-nuojančius kankinius, tremti-nių, vėrtų ir laukiančių alto-riaus garbės lietuvių vardus ir pavardes.

— Taigi, nors Jūsų ankstesnis atsakymas nu-kambėjo gana liūdnokai, bet vis dėlto vilties neprarandate?

— Gal Dievas pažadins naują darbininką šio šimtmečio pabaigoje, o pagaliau, rasi, naujojo tūkstantmečio pradžioje. Juk taip ne sykį ir ne dusyk atsitiko, kad palaimin-tuoju ar šventuoju paskel-biamas net po kelių šimtų metų. Todėl iš tikrųjų nenusi-minkime, tik drąsiau ir daž-

niau kiekviena tinkama proga minėkime kandidatus, juos populiariuokime ir sumaniai, planingai ieškokime tokių, kurie sugebėtų, drįstų ir mokėtų tokį šventą ir kilnų darbą įveikti. Protingai ieškoti tokiame darbe kandidatų nieka-das ne per vėlu. Palaimintieji laukia savo eilės, pripažinimo ir daugaus palaima lydes tuos, kuriems šaus išganinga min-tis iškelti juos iš dangiškosios užmaršties, kuri tokia negai-lestinga šioje žemėje, kuri taip dažnai nemoka nužerti dulkių nuo savo tautos ir visai žmonijai reikalingų neįkai-nojamų lobų.

— Redakcijos ir asme-

kun. K. J. Ambrasas, SJ

CLASSIFIED GUIDE

IVAIROS

ELEKTROS
[VEDIMAI] - PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

LIETUVIS, lauko priežiūros
darbų (landscaping/mainte-nance) bendrovės savininkas,
Washington, D.C., ieško dar-bininko, kuris galėtų atlikti
lauko priežiūros darbus.
Galime padėti gauti darbo
leidimą. Suteikiams pigus
butus - \$130 mėnesiui.
Kreiptis tel. (202) 244-2373.

**AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBES DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Reikalinga moteris prižiūrėti
vyresnio amžiaus moterį ir namus.
Siek tiek angliskai mokėti būtų
naudinga. Alga, kambarys, maistas
ir kelionė apmokama. Kalifornija, tel.
510-420-8181.

**Išnuomojamas rūsyje
naujai įrengtas butelis
(su viskuo).**
Tel. 773-776-3538.

**Medicinos sesuo
ieško darbo.**
Tel. 773-735-1540

**ISNUOMOJAMAS
vyriškiui
kambarys.**
Tel. 708-458-6097.

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7168

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21 **KOMICK REALTORS**
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus
kreipkitės į Danutę Mayer. Ji
profesionaliai, sąžiningai ir asme-niškai pataravimas. Įkainavimas
veltui.

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTUUVUS, SILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VESINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-8624

HELP WANTED
Full time male, full service
gas station attendant. Steady
work for honest & dependable
worker. Apply Mon. thru Fri. at
3968 S. Ashland, Chicago.
Must speak English & have
Soc. Sec. number.

TRANSPAK

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru.

Automobiliai ir komercinės siuntos.

PINIGAI perodami doleriais.

Kokybiški maisto siuntiniai pradžius

Jūsų artimuosius:

Diėdysis - \$98, šventinis - \$45.

Dirbame kasdien, ketvirtadieniais iki 7 v.v.

TRANSPAK, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL.

Tel.: (773) 838-1050.

Lemonte: šėtd. 9-1 v.p.p., sekmd. 9-1 v.p.p.

Atstovybė Lietuvoje: Vilnius, 26-24-27, 26-28-27.

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA.

MALONU DOVANOTI, SMAGU GAUTII

Kiekvieną ketvirtadienį Jums, "Draugo" 4 psl., spausdiname

trumpą ištrauką iš mūsų knygų katalogo. Įsigykite!

Autorius (v.pav.)	Pavadinimas	Kaina
1. Lietuvos pogrindžio periodinis leidinys	Aušra	\$5.00
2. J.Dainauskas	Aušra III	\$5.00
3. J.Dainauskas	Aušra IV	\$6.00
4. Lietuvos istorijos d-ja	Ausra	\$20.00
5. Puzinas	Petras Avizonis	\$10.00
6. J.Jack Stukas	Awakening Lithuania	\$8.00
7. V.Vaitkevičienė	Ažuolo mirtis	\$3.00
8. Liūnė Sulema	Badmetis	\$3.50
9. P.Naumiestičis	Baisiusis birželis	\$3.50
10. M.Radzevičiūtė	Baisiusis senelis	\$4.00

Knygas užsisakyti galite tel. 773-585-9500, faksu 773-585-8284

arba paštu. Mūsų adresas:

"Draugas" administracija, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Persitinto išlaikymo vienas knygai - \$3.95, kiekvienai papildomai pridėti \$0.95.

Gyvenantiems IL valstijoje pridėti 8.75% "sales tax".

"Draugo" administracija

nau kiekviena tinkama proga minėkime kandidatus, juos populiariuokime ir sumaniai, planingai ieškokime tokių, kurie sugebėtų, drįstų ir mokėtų tokį šventą ir kilnų darbą įveikti. Protingai ieškoti tokiame darbe kandidatų nieka-das ne per vėlu. Palaimintieji laukia savo eilės, pripažinimo ir daugaus palaima lydes tuos, kuriems šaus išganinga min-tis iškelti juos iš dangiškosios užmaršties, kuri tokia negai-lestinga šioje žemėje, kuri taip dažnai nemoka nužerti dulkių nuo savo tautos ir visai žmonijai reikalingų neįkai-nojamų lobų.

— Redakcijos ir asme-

niškai savo vardu dėko-jame kunigui Kazimierui Montvilai už atsakymus, kad jis, nepaisydamas savo negalių, vis viena rado jėgų atsakyti į šiuos klausimus. Sveikindami Jį su artėjančia garbinga kuni-gystės sukaktimi, linkime, kad Jo pradėtasis užmojis pasibaigtų sėkme, kad mūsų kraštas sulauktų naujo palaimintojo, o pats kny-gos autorius dar galėtų pasidžiaugti kartu su mu-mis šia švente Bažnyčiai ir tautai.

Kalbėjosi

kun. K. J. Ambrasas, SJ

JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba Informacijos skyrius

Vytenis Rasutis, 8211 W 90th St Hickory Hills, IL 60457

ŽVILGSNIS Į LIETUVOS EKONOMIKĄ

TELEFONAI LIETUVOJE PERRAŠOMI PENSININKAMS

Nustatius lengvatas socialiai remtiniams abonentams, „Lietuvos telekomo“ klientų aptarnavimo skyriuose nusidriekė milžiniškos eilės. Daugelis žmonių perrašo telefonus kartu gyvenančių pensininkų ar kitų socialiai remtinų žmonių vardu.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“, niekas Lietuvoje negali pasakyti konkrečiau skaičiaus abonentų, kurie naudosis valdžios nustatytomis lengvatomis — mokės ne 10, o 6 arba 4,2 lito abonentinį mokestį bei kas mėnesį galės naudotis ne viena, o 5 valandomis nemokamų vietinių pokalbių. Pasak „Lietuvos telekomo“ rinkodaros direktoriaus Remigijaus Šerio, prognozuojama, kad socialiai remtinų telekomo abonentų iš viso bus apie 400.000. „Dabar telefonai masiškai perregistruojami — žmonės registruoja savo telefonus pensinio amžiaus tėvų ar senelių vardu, todėl labai sunku pasakyti, kiek abonentų galės naudotis nuolaidomis“, — sakė R. Šeris ir pridūrė, kad iš viso Lietuvoje yra daugiau kaip 800.000 pensininkų.

Ryšių ir informatikos ministras Rimantas Pleikys visai neseniai tvirtino, jog telefonų perregistravimo pensininkų vardu Lietuvoje nebus. Dabar ministras jau nebe toks kategoriškas. „Manau, jog yra socialiai teisinga, kad šeima, kurioje gyvena pensininkas, perregistruoja telefoną jo vardu. Rengdami lengvatų sistemą mes ir galvojome, kad lengvatų gautų pensininkas. Tad šiuo atveju, kai telefonas perregistruojamas jam, niekas nėra apgaulamas“, — sakė ministras.

Telekomo rinkodaros direktorius R. Šeris negalėjo pasakyti, kiek „Lietuvos telekomui“ kainuos lengvatų socialiai remtiniams žmonėms taikymas. Išankstiniais duomenimis, jei remtinų abonentų bus apie 400 tūkst., per metus „Lietuvos telekomas“ neteks maždaug 82 mln. litų pajamų.

Naujausiomis žiniomis, „Lietuvos telekomo“ privatizavimo konkurse varžysis tik du pirkėjai — Danijos telekomas su Švedijos ir Suomijos telekomų junginiu. Neoficialiais duomenimis, užsienio bendrovės iš-

gąsdino nepalanki aplinka investicijoms, kuri susidarė dėl šalies politikų ir profsąjungų spekuliacijų telekomo privatizavimo atžvilgiu. Konkurse atsisakė dalyvauti Prancūzijos ir Graikijos telekomai.

VOKIETIJOS BENDROVĖ TRAUKIASI IR „LITEKSO IR CALW“

Vokietijos bendrovė „Calwer Decken“, kuriai priklausė 68 proc. Kauno tekstilės įmonės „Litexas ir Calw“ akcijų, sausio mėnesį pasiskelbė esanti nemoki. Apie 350 metų gyvavusi „Calwer Decken“ pirmoji iš Užsienio investuotojų prieš daugiau kaip 4 metus ryžosi investuoti į Kauno pramonę. Kauniškei įmonei modernizuoti buvo išleista beveik 100 mln. litų. Pagal šį rodiklį „Calwer Decken“ įeina į didžiausių užsienio investuotojų dešimtuką, rašo „Lietuvos rytas“.

„Litexas ir Calw“ generalinis direktorius Virgilijus Varža pranešė, kad vokiečiams priklausi užsienio akcijų pėrimas turėtų prasidėti artimiausiu metu. Jo žiniomis, „Calwer Decken“ daugiausia skolinosi iš Vokietijos bei JAV bankų, todėl bankai ir turėtų perimti Kauno įmonės akcijas, kurių nominali vertė yra 32 mln. litų.

Kokia reali šio akcijų paketo kaina, dabar pasakyti beveik neįmanoma. Vieno lito nominalios vertės bendrovės akcija Lietuvoje vertybinių popierių biržoje pastaruoju metu kainavo mažiau nei 20 centų.

Įmonės vadovas sako esąs įsitikinęs, kad sulauks naujų investuotojų iš užsienio. Vyksta derybos su keliomis Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos įmonėmis, kurios domisi galimybėmis perimti akcijas.

Praėję metai kauniečiams nebuvo sėkmingi. „Litexas ir Calw“ užsienyje parduoda net 70 proc. audinių. Pagrindiniai pirkėjai yra vokiečiai, kurie atsisakė Vokietijos markės. Del kritusios markės kuro bendrovė pernai patyrė rimtų nuostolių.

Pagrindinė „Litexas ir Calw“ produkcija yra grynaviniai paltiniai audiniai, kurie gaminami naudojant įvairius natūralius priedus — angorą, moherį, kašmyrą. Kita produkcija — pledai, užtiesalai, šalikai.

Kauno nevyriausybinių organizacijų pirmą kartą Laisvės alejoje balandžio 18 d. suruošė mugę, kurioje organizacijų atstovai su savo veikla supažindino Kauno visuomenę. Nuotr. Eltos

PRABANGOS IR KAINŲ KRYŽKELĖJE

Artėjant šv. Kaledoms, visus apėmusi pirkimo karštinė. Kai dabar tiek prašmatnių prekybos centrų, įvairių firmų prekes reklamuojančių krautuvių, vienintelė problema, berods, turėtų būti tik piniginės storis. Tačiau Palmira Kvietkauskienė „Lietuvos aidą“ ir parduotuves ir pirkėjus žvelgia kitu žvilgsniu. Ji rašo: „Galim džiaugtis, kad daugelis mūsų parduotuvių ir interjerų, ir prekių įvairovė priartėjo prie Vakarų Europos. Tik mūsų vidutiniam pirkėjui, kokių šiuo metu krašte daugiausia, dar labai nelengva susivokti, kad už prestižą jis turi sumokėti iš savo kišenės. Per eikime dviem Vilniaus senamiesčio gatvėmis — Vokiečių ir Trakų, ir netruksime pajusti didžiulį kontrastą tarp čia įsikūrusių parduotuvių. Štai, nuo Rotušės žingsniuojant, dešinėje Vokiečių gatvės pusėje — daug prestižinių, tviskančių, reklamomis spindinčių prekybos salonų — džinsų, užuolaidų, avalynės, šviestuvų... Trakų gatvėje tarp nedidelių, jaukių parduotuvių taip pat keletas prabanga švytinčių salonų. Kai kurios juose, be abejo, irgi prestižo vertos, o užsukęs į tokį saloną dažnai patenki į keblią padėtį. Kadangi paprastai būni tuo metu vienintelis pirkėjas, tviskančiam veidrodžiui ir prabangos pasaulyje iškart sulauki didelio dėmesio. Tau išslysi pasiūlo padėti išsirinkti, net nespejusi suvokti, ar tau čia iš viso ko nors reikėtų. Prarandi pasirinkimo laisvę, nes jei ir bandai peržvelgti siūlomą prekes, vos stabtelėjusį prie kurio nors daikto tavo žvilgsnį tuoj nutveria pardavėja: „Gal jums šitas patiktų?“ O lietuvis pirkėjas nori ne tik pats išsirinkti, apžiūrėti, pasvarsty-

ti, bet ir pats nuspręsti. Jis dažniausiai pasitiki tik savo supratimu, skoniu ir intuityja. Prabanga kol kas jį glumina, stabdo — baisu ir koją ten kelti. Gal todėl visi tie prabangūs salonai, ypač nuošalesnėse gatvėse, spindi tuštuteliais, o kukliose, mažytėse parduotuvėse nuolat pilna šonais besigrumdantių pirkėjų: gali nekiludomai rinktis ir matuoti, tartis su drauge ar pažįstama.

BANKAI SUTARĖ BENDRADARBIAUTI

Trys dideli Baltijos valstybių komerciniai bankai — Vilniaus bankas, „Latvijas Unibanka“ ir Estijos „Unispank“ susitarė dėl strateginio bendradarbiavimo. Trijų bankų vadovų pareiškime teigiama, kad bankai bendradarbiaus, aptarnaudami vieni kitų klientus, rengdami ir įgyvendindami bendrus investicijų ir plėtros projektus, organizuodami sindikuotus ir tarpbankines paskolas. Šį susitarimą dienraščiai „Respublika“ komentuojuos, Vilniaus banko valdybos pirmininko pavaduotojas Raimondas Kutra sakė, yra svarbu, kad bankai nuo šiol nelaiko vienas kito konkurentais, o daugiau — partneriais.

„Taip dirbdami, galėsime išnaudoti bankų paslaugų kainų skirtumus skirtingose šalyse. Pavyzdžiui, indėlių ir kreditų palūkanos Estijoje šiuo metu didesnės nei Lietuvoje ir Latvijoje, taigi galėsime pasinaudoti ir šia situacija. Bendradarbiausime ir rinkodaros srityje, bendrai naudosimės savo sukurtomis informacinėmis sistemomis“, — sakė R. Kutra.

Visi trys bankai — antri pagal dydį bankai savo kraštuose, visuose trijuose vyrauja užsienio investuotojai. Pasak R. Kutros, tiek užsieniečiai, tiek ir šių bankų akcininkai į Lietuvą, Latviją ir Estiją žiūri kaip į vieną regioną. Todėl toks bendradarbiavimas šių valstybių bankams naudingas. Pirmiausia dėl konkurencijos. „Tolėsni šių trijų bankų bendradarbiavimo žingsnis — bankų susijungimo idėja — yra visiškai natūralus. Tačiau klausimas, kada tai įvyks, kol kas svarstyti tik teoriškai. Nesame pareiškę, koks bus galutinis mūsų bendradarbiavimo tikslas“, — sakė R. Kutra.

Į AMERIKĄ ŠIEMET DAR NESKRAIDYSIME

Balandį, vėliausiai gegužę, Didžiosios Britanijos bendrovės „British Airways“ lėktuvai pradės keturis kartus per savaitę skraidyti iš Londono į Vilnių ir atgal, rašo „Respublika“.

Ilgokai šio maršruto monopolio džiaugėsi „Lietuvos avialinijos“. Maršrutas Londonas — Vilnius pastaruosius dvejus metus buvo vienas pelningiausių — kartais į Londoną skrendančiam lėktuve net pritrūkdavo vietų. Ar, atsiradus konkurentui, „Lietuvos avialinijos“ atpigs skrydžius į Londoną, kol kas šios bendrovės vadovai pasakyti negali.

Susisiekimo ministras Algis Žvaliauskas, dar neseniai teigęs, kad gal dar šiais metais Lietuvos lėktuvai pradės skraidyti į JAV, šiomis dienomis pareiškė, kad „negalime griebtis tokios avantiūros nepasirengę“. „Lietuvos avialinijų“ generalinis direktorius Stasys Jarmalavičius Susisiekimo ministerijos kolegijai pateikė oro linijų „Lietuvos avialinijos“ ir „Lietuva“ strateginį plėtros planą. Pasak S. Jarmalavičiaus, galimi du oro linijų jos plėtros variantai. Pirmame numatyta, be dabartinių maršrutų, pradėti skraidyti į New Yorką ir Beidžingą, o antrajame — įtvirtinti dabartinius maršrutus, o skrydžius į Kiniją bei JAV atidėti. Apskaičiavęs būsimus keleivių srautus bei išlaidas, S. Jarmalavičius prognozavo, kad, pasirinkus New Yorko variantą, „Lietuvos avialinijos“ šiemet patirtų 1,2 dolerių nuostolių, mat daug lėšų reikėtų naujam transatlantiniam skrydžiui parengti. Bendrovė per pirmą kartą per savo gyvavimą gavo pelno ir labai bijo vel įklimpti į nuostolių liūną.

Susisiekimo ministerijos kolegija nutarė skrydžius į New Yorką atidėti, geriausiu atveju, iki 1999 m. Tačiau „Lietuvos avialinijų“ vadus masinai didėjanti JAV rinka. Perna į Lietuvos ir JAV skrido 38,700 keleivių. Pasak S. Jarmalavičiaus, „iš panosės buvo išvežta 25 mln. dolerių“.

PRIVATIZAVIMO STRUKTŪRA BUS KEIČIAMA

Vyriausybė parengė ir pateikė Seimui įstatymų paketą, keičiantį privatizavimo tvarką. Siūloma steigti įmonę — fondą, kuris valdys ir privatizuos valstybės turtą. Didžiąją dalį gautų pinigų privatizavus valstybės turtą siūloma skirti gyventojų turėtoms rublinėms santaupoms kompensuoti.

Ūkio viceministras Gediminas Miškinis „Lietuvos rytui“ sakė manąs, kad fondas geriau valdys valstybei priklausantių įmonių akcijas, jeigu jame dirbs išmanantys specialistai. Tuo tarpu Privatizavimo komisijos pirmininkas, akademikas Eduardas Vilkas mano, kad fondas galėtų būti išspręstos ir be naujų įstatymų. Privatizavus turtą neliktų ir privatizavimo problemų. Pasak jo, beveik 70 proc. Lietuvos ūkio, įskaitant

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1998 m. balandžio 30 d.

5

naujai sukurtas privacias trūkumu, reiškiančiu, kad bus imones, yra privatus. Tai tiek tik aukcionai ir jokių konpat, kiek yra JAV ir daugiau negu Europos valstybėse. Akademiko nuomone, jeigu iš tikrųjų bus kuriamas visą valstybės turtą valdysiantis fondas, tai reiškia, kad reikės naujos, didelės ministerijos.

Vienas įstatymų projektų rengėjų valstybės konsultantas Stasys Vaitkevičius teigė, kad Rytų Europoje turto fondo arba analogiškos struktūros neturi tik Lietuva. Pasak S. Vaitkevičiaus, savininkui yra būdinga teisė valdyti, naudoti turtą ir jį disponuoti, o Lietuvoje šios funkcijos apdalintos tarp skirtingų institucijų. Labai svarbiu pasikeitimu jis laikė tai, kad biudžetinio turto valdymą pakeis komercinis. Fondas veiks kaip įmonė, gaudanti pajamų iš valdomų akcijų.

Vertindamas Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymo projektą, akad. E. Vilkas kritikavo įstatymo nuostatą, pagal kurią konkurso rezultatai vertinami tik pagal kainą. Akademikas šią nuostatą pavadino didžiausiu

Ekonomistai taip pat netikusiais vadina vyriausybės ketinimus didžiąją dalį privatizavimo pinigų skirti indėliams kompensuoti. Naujasis privatizavimo įstatymas pradedant galioja vis dar nesant tokių finansinių institucijų kaip pensijų ir investicijų fondai, galintys civilizuotai kaupti gyventojų pinigus ir investuoti juos į privatizuojamus objektus. Seimo narys Kęstutis Glaveckas įsitikinęs, kad „jeigu šie pinigai būtų investuoti, prarastus indėlius rubliais geriau kompensuotų kylančiai ekonomika, sukurtos naujos darbo vietos, o ne palyginti mažų sumų dalijimas, neturintis įtakos net vartojimui“.

Rima Jakutyte

A.†A.

Kun. JUOZAS JUOZEVIČIUS

Gimė 1909 m. Lietuvoje, Kupiškėje, gyveno ilgus metus Čikagoje. Daugiau kaip 30 metų tarnavo Marquette Parko Šv. M. Marijos Gimimo parapijoje. Prieš ketverius metus grįžo į gimtąjį Kupiškį ir iki mirties gyveno tėvų namuose.

Kun. Juozas Juozevičius mirė balandžio 27 d., pirmadienį, 3 val. 15 min. ryto. Buvo pašarvotas Kupiškio bažnyčioje, palaidotas trečiadienį, balandžio 29 d., senosiose Kupiškio kapinėse prie tv. Mišias koncelebravo Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas su dešimčia kunigų.

Nuliūdusi Juozevičių šeima Lietuvoje ir Amerikoje.

Už mums visiems mielo kun. Juozo Juozevičiaus sielą gimines, draugus ir pažįstamus kviečiame pasimelsti šv. Mišiose sekmadienį, gegužės 3 d., 10:30 val. ryto Marquette Parko Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnašaus kun. R. Gudelis.

A.†A.

VANDA KULBOKIENĖ

Gyveno Cicero, IL.

Mirė 1998 m. balandžio 26 d., sulaukusi 87 metų.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 39 m.

Nuliūdę liko seserys: Stasė Jovanovič, Janina Ruginienė su šeimomis, Lietuvoje Danutė Milienė su šeima; septynios dukterėčios, du sūnėnai su šeimomis ir kiti giminės.

Priklausė Čikagos Jūrų šaulių kuopai.

Velionė pašarvota gegužės 1 d., penktadienį, nuo 2 iki 9 v. J. Vance laidojimo namuose, 1424 S. 50 Ave., Cicero, IL. Atsisveikinimas 7 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks gegužės 2 d., šeštadienį. Iš laidojimo namų velionė 8:30 val. ryto bus atlydėta į Šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje 9 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: seserys.

Laidotuvių direkt. Jane Vance, tel. 708-652-5245.

A.†A.

ALBERTUI MISIŪNUI

mirus, žmoną ELENĄ, dukras RAMUTĘ, VALENTINĄ ir RŪTĄ užjauname ir kartu liūdime.

Šv. Antano lietuvių parapijos komitetas ir klebonas

Detroitas

Nuo balandžio 17 d. dvi maisto prekių parduotuvės Vilniuje priklauso tarptautiniam prekybos tinklui „Spar“. Nuotr. Eltos

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Gėrėjimos solistų Vaido Vyšniausko ir Arūno Malikėno dainavimu praėjusį sekmadienį „Čigonų barono“ operetėje, bet jie taip pat gražiai gieda. Giedojimo galėsime pasiklausyti sekmadienį, gegužės 3 d., 10:30 val. r., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje šv. Mišių metu. Visi kviečiami dalyvauti.

Atsisveikinimo su Lietuvių operos svečiais dainininkais koncertas bus šį sekmadienį, gegužės 3 d., 3 val. popiet. Solistai ir choras dainuos publikos pamėgtas arijas ir daug kitų rinktinių dainų. Visi Čikagos ir apylinkių lietuviai kviečiami į Jaunimo centrą šį sekmadienį, kad, išleisdami išvykstančius dainininkus, dar kartą pabendrautume, pasigerėtume puikiu jų dainavimu ir palinkėtume smagios kelionės į tėvynę.

Gerai pažįstama ir mėgstama solistė Ireną Milkevičiūtę galime matyti šiandien vakare, ketvirtadienį, balandžio 30 d., 7 val. vakare, Lietuvių televizijos programoje (23 kanalas). Kam anksčiau netekdavo matyti šių programų šeštadienį rytais, gali dar šį ir kitos savaitės ketvirtadienį pasiziūrėti ir įsitikinti, kad jos tikrai aukštos kokybės — lietuviams gėdos prieš kitataučius nedaro — ir remtinos. Būtų gėda tik tuomet, jei mes negalėtume išlaikyti bent valandos lietuviškos TV programos (tarp kitko, ketvirtadienį vakarais daugeliui yra daug patogiau, kaip šeštadieniais).

Visi vaikučiai, ir buvę vaikai, kviečiami į spektaklį „Protevių dangaus žiūrėtų“, gegužės 16 ir 17 d., 2 v. p.p. Jaunimo centro mažojoje salėje. Pjesės autorė Audronė Bagatyrytė. Režisuoja ir vaidina Audrė Budrytė. Muzikos kompozitorius Algirdas Martinaitis. Bilietai bus parduodami „Seklyčioje“ darbo valandomis ir Pasaulio lietuvių centre sekmadieniais. Informacijai prašome skambinti 708-598-6571.

Dr. Raimundas Ošlapas, naujasis JAV Lietuvių Bendruomenės Santa Monica apylinkės pirmininkas, apylinkėje pravedė stiprią akciją, kad JAV Kongresas paremtų Baltijos valstybių priėmimą į NATO. Turi kitų gerų idėjų apylinkės veiklai pagyventi. Šiuo metu pirmininko sveikata kiek sušlubavusi. Gydomsi namie, žmonos Reginos slaugomas. (Paskutinėmis žiniomis, paguldymas į ligoninę).

VELYKŲ PIETŪS PLC

Atvykus į Pasaulio lietuvių centrą, nustembi, kodėl tiek daug žmonių šiandien čia susirinko, juk šiandien tik Atvelykis — Mažosios Velykos, ar dar kai kur vadinamos Baltosios Velykos. Pal. J. Matulaičio misijon žmonių dalyvauti Mišiose prisirinko kaip per Velykas ar kitas didžiąsias šventes. Šv. Mišias aukojo jėzuitų provincijolas kun. Antanas Saulaitis, SJ, kuris tuo metu lankėsi Čikagoje ir pavadavo misijos kapelioną.

Pagaliau paaiškėja, kodėl tiek daug žmonių: nagi PLC renginių komitetas, vadovaujamas Bronės Nainienės, sukvietė visus Velykų pietų. Čia susirinko apie 400 dalyvių, žinojusių, kad rengėjos, ruošusios net 2 savaites, patieks gardžių valgių. Na, tikrai ne-

apsivylė ir visi socialiai pavalgė.

Iėjus vidun, stebino gražiai pavasario žiedais išpuošta salė. Ant kiekvieno stalo žaliavo sužėlę aviųžiai daigai su „kaciukais“, tai pavasario ženklas, o ant stalų dar padėti margučiai, matyt, Velykų senelei buvo atlikę nuo Velykų. Viduryje salės ištiestas ilgas stalas, kuris lūžte lūžo nuo įvairių patiekalų. O ir išradingos tos šeimininkės! Suminėti visų patiekalų neįmanoma. Pradedant įvairiais žuvų ir silkų patiekalais, mišrainėmis, kumpiais, vyniotiniais, šaltiena, drebučiais, dešrom ir t.t. Stalą puošė ne tik gausūs patiekalai ir gėlės, bet iš obuolių išpjauštos „gulbės“. Saldumynų stalai perpildyti įvairiais tortais, pyragais, sausainiais, šokoladinėmis braškėmis.

Renginių komiteto pirmininkė Bronė Nainienė pasidžiaugė gausiai susirinkusiais svečiais. Norėjo dar daugiau dalyvauti, bet neužteko vietų. Padėkojusi savo talkininkams, pakvietė kun. A. Saulaitį, SJ, sukalbėti maldą. Kad visi kartu nesusigrūstų prie patiekalų stalo, kvietė atskirų stalų svečius, pažymėdama jų numerius. Nors buvo labai daug žmonių, bet visi laikėsi tvarkos, niekam nepritrūko maisto nei saldumynų.

Atrodo, kad visi svečiai buvo patenkinti rengėjų paruoštais skaniais valgiais ir jau laukia būsimų pietų, nes žino, kad rengėjos jų neapvils.

Karolina Kubilienė

TAUTINIŲ ŠOKIŲ MOKYTOJŲ DĖMESIUI

„Drauge“ gaunama puiki Pasaulio lietuvių dainų šventės „Jievaro tiltas II“ šokių aprašymų knyga. Knygoje aprašomi „Du gaideliai“, „Milčius“, „Užgavėnių polka“ ir kt. šokiai. Knygos kaina — 15 dol. Illinois gyventojai prideda „State Sales Tax“ — 1.31 dol. Persiuntimo išlaidos — 3.95 dol.

DAIL. ROBERT SESTOK PARODA

Gegužės 8 d., penktadienį, 7 val. vak. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje bus atidaryta skulptoriaus iš Detroito Robert Sestok paroda. Tai pirmas pripažintą menininko kūrybinis susitikimas su lietuviiais (dailininko senelis Šeštokas atvyko iš Lietuvos į Detroitą apie 1900 m.).

Robert Sestok gimė 1946 m. Detroito, studijavo „The Detroit Society of Arts and Crafts“ ir „The Cranbrook Academy of Art“, taip pat Detroito. Jis pagarsėjo urbanistinės temos molbertine ir sienine tapyba bei geležies skulptūromis. Ankstyvų Sestok paveikslų išraiškos priemonė buvo miesto produktai: kabinai, pamesti automobilių numeriai, sulamdytos skardinės, medgaliai, sukljuoti staciokampėje kabancioje plokštumoje. Sestok suruošė daug personalinių parodų ir dalyvavo rinktinėse parodose Detroito, New Yorke, Čikagoje ir kitur, įskaitant: „Detroit Institute of Arts“ ir Čikagos „Museum of Contemporary Art“. 1983 m. dailininkas buvo apdovanotas „Michigan Council for the Arts“ stipendija, o 1984 m. prestižine „National Endowment for the Arts“ skulptūros stipendija.

Kviečiami visi susitikti su menininku ir apžiūrėti neeilinius meno darbus. Paroda veiks iki rugpjūčio 24 d.

D.L.

ŠAUNIOS „ČIGONŲ BARONO“ PABAIGTUVĖS

Gausiais ir dažniais apdovanimais sekmadienį, balandžio 26 d., pilnoje Morton aukštesniosios mokyklos auditorijoje, operetės mylėtojai sutiko ir lydėjo „Čigonų barono“ premjerą, o, uždangai nusileidžiant, pasigirdo visa audra katucių ir valiavimų. Uždangai vėl atsidadius, žiūrovai sustoję ilgai plojo, reikšdami pasigėrėjimą šių metų operete ir dėkojo gelėmis apdovanojamiems solistams, menininkams, dirigentui Alvydui Vasaičiui, ypač operos chorui ir vadovams už puikiai paruoštą operetės spektaklį, už įdėtą pastangą rėmimą, už įpinant 42-ją rūtos šakelę į lietuvių kultūrinio gyvenimo vainiką Amerikoje.

„Čigonų barono“ muzikinį aprašymą ir įvertinimą spaudoje pateiks šios srities žinovai. Pasidalinkime truputį išpūdziais bei nuotaikomis iš puotos, kuri po spektaklio vyko „čigonų“ garbei Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Atvykę į Jaunimo centro salę „čigonai“ ir svečiai sveikinasi, juokauja, klega sustoję būreliais; nuotaika kuo geriausia, nes spektaklio darbai ir rūpesčiai jau praeityje — galima atsipūsti, atsigaiivinti ir pasidžiaugti įdėtų pastangų rezultatais, pasidalinti išpūdziais. Tačiau neilgai: laukia gelėmis papuošti stalai ir sumanių šeimininkių paruošta vakarienė, o visi jau gerokai ir praalkę. Prie mikrofono pats vakaro šeimininkas, valdybos pirmininkas Vaclovas Momkus, ragina svečius užimti vietas, prie garbės stalo kviečia Jaunimo centro šeimininką kun. Juozą Vaišnį, SJ, solistus, meno vadovus bei kitus garbius svečius. Prieš vakarienę maldą sukalba ir maistą palaimina kun. J. Vaišnys, SJ, o tada jau pasistiprinta nuolatinės Lietuvių operos talkininkės Onos Norvilienės ir jos padėjėjų paruošta vakariene.

Kiek pasisotinus, gurkšnojant kavutę su saldumynais, V. Momkus nedelsdamas grįžta prie mikrofono. Į salę priekį jis pakviečia Reginą Smolinskiene, dainavusią operos chore 25 metus, ir valdybos sekretorę Virginiją Savrimienę, kuri perskaito valdybos nutarimą sukaitytininkę pagerbti dvidešimtpenkinke sukaityties ženklu. Pagal tradiciją, Operos valdyba sukaityties žymenimis pagerbia dainininkus bei menininkus šventusius Lietuvių operoje 10-ies bei 25-rių metų sukaityties.

Po to buvo padėkos ir sveikinimai. Pirmiausia pirmininkas dėkoja spektaklį paruošusiam ir dirigavusiam maest-

ro Alvydui Vasaičiui bei jo padėjėjams, chorvedžiams Manigirdui Motekaičiui, Alfonsui Seniūnui, choreografui Juozui Vancevičiui ir svečiui talkininkui iš Lietuvos, muzikui Vytautui Viržoniui. Pirmininkas pareiškė šiltą padėką svečiams ir vietiniams solistams. Dėkojo spektaklio talkininkams Laimai Šulaitytei-Day, Tom Rusnak, Kaziui Skaisgiriui, Mindaugui Baukui, Feliksui ir Danai Lukauskams. Nuoširdžią padėką jis reiškė šeimoms, pas save apgyvendinusioms svečius iš Lietuvos ir Clevelando, o jų buvo nemažai: dr. Vitalija ir muz. Alvydas Vasaičiai, dr. Alicija ir dr. Adolfas Ruibiai, Virginija ir Vytautas Kupcikevičiai, Vanda ir Jonas Stanikai, Juzė Ivašauskienė, Margarita ir Vaclovas Momkai, Albina ir Liudas Ramanauskai, Lidija ir Vytenis Rasučiai, Pranė Šlutienė, Skirmantė Miglinienė.

Po šių ir kitų dėkojimų pirmininkas pakvietė PLB valdybos pirmininką Vytautą Kamantą pasidalinti šios dienos išpūdziais. Jis pasidžiaugė darniu Lietuvių operos bendradarbiavimu su dainininkais bei meno vadovais, kurie atvyksta iš Lietuvos. Mes nuvykstame į Lietuvą pasigerėti jų renginiais. Vyksta gražus abipusis bendravimas. Spektaklio nuotaika geriausiai buvo išreikšta, kai daugiau kaip du tūkstančiai žiūrovų po spektaklio pasirodžiusiems atlikėjams, sustoję audringai plojo — vienas iš jų buvo ir jis pats. Gili padėka priklauso Lietuvių operai ir visiems, prisidėjusiems prie šio įsimintino kultūrinio renginio įgyvendinimo.

Toliau trumpai pasisakė operos meno vadovas ir dirigentas Alvydas Vasaitis. Jis pažymėjo, kad tai buvo labai malonus spektaklis, buvo gera su atlikėjais dirbti; visiems reikė savo padėką, ypač valdybos pirmininkui Vaclovui Momkui. Palinkėjo visiems smagios vasaros ir pasimatymo kitų metų operoje.

Solistas Virgilijus Noreika pasidžiaugė nebesenstanciais, bet pajaunėjusiais, veidais Lietuvių operoje ir linkejo tokiomis išlikti ateityje, pritraukiant dar daugiau jaunimo. Solistė Aldona Stempuzienė prisiminė savo ilgametį bendravimą su Lietuvių opera: džiaugėsi šiltais ryšiais ir dėkojo valdybai, kad buvo pakviesta čigonės rolei į šių metų operą. Sveikino operą ir dėkojo už pakvietimą solistė Ramutė Tumuliauskaitė. Ji lankėsi jau antrą kartą, o solistei Virginijai Bruozytei-

Čigonai — Čikagos Lietuvių operos choras Johann Strauss „Čigonų barono“ vid. mokyklos auditorijoje.

Johann Strauss komiškos operos „Čigonų baronas“ II veiksmo scena. Iš kairės: Vaidas Vyšniauskas, Virginija Bruozytė-Muliolienė, Arūnas Malikėnas, Lidija Rasutienė, Vytautas Juozapaitis ir Virgilijus Noreika.
Nuotr. Jono Kuprio

Muliolienėi tai buvo labai malonus debiutas.

Sveikinsiu tarpe taip pat buvo muzikas Vytautas Virzonis ir režisierius Eligijus Domarkas. Vytautas Kupcikevičius, vienas pirmųjų operos choro narių ir kasmetinis uolus Lietuvių operos talkininkas, sakė, kad, kai opera kūrėsi, buvo linkima gyvuoti bent penkerius metus, o ji štai gyva ir švenčia 42-jį gimtadienį.

Dar Lietuvių operą sveikino ir linkėjo ilgai ir darbingai gyvuoti solistai Vytautas Juozapaitis, Arūnas Malikėnas. Juozas Vancevičius, čigonų šokių choreografas padėjo savo šokėjams už jų pastangas ir entuziazmą; šokėjai: Vytautė Jankutė, Gitana Snapkauskaitė, Virginija Ragauskienė ir Daiva Petersonaitė, o vyrai — Gintaras Juknys, Artūras Runelis, Vidmantas Mečius ir pats choreografas. Į sveikintųjų eiles taip pat įsijungė ilgametis Lietuvių operos solistas Algirdas Brazis, dainavęs net 24 operose. Jis pasidalino savo šiltais prisiminimais iš praeities ir linkėjo operai dar ilgai gyvuoti.

Po kalbų ir linkėjimų prasidėjo šokiai, kurių grojo Algimanto Barnišio kapela, o dainomis į muzikos garsus įsijungė jauna ir išraiškinga dainos mylėtoja Gitana Snapkauskaitė. Salėje, esant dideliu skaičiui jaunų žmonių, šokėjų, ir labai vikrių, netrūko, o patys šokiai, reikia manyti, nusitęsė net po vidurnakčio, o vyresnieji, nors ir nenorom, pradėjo skirstytis dar prieš pusiaunaktį.

Pokylis buvo šaunus ir linksmas, kaip šauni buvo ir „Čigonų barono“ operetė. Baigiant šį aprašymą, norėtusi

pakartoti, ko linkėjo daugelis Lietuvių operą sveikinsiu: dar ilgai ilgai gyvuoti. Lietuvių operos choras yra jau stipriai atjaunėjęs, tikime, kad kasmet į jį jungsis vis daugiau jaunimo. Bet dar yra apie pusė narių ilgamečių choro veteranų, kurie jau daugelį metų susirišę su Lietuvių opera. Ir jie verti paminėjimo. Paminėsime tik tuos, kurie chore dainavę trisdešimt ar daugiau metų: Petras Čelkis dainuoja nuo pat Lietuvių operos įsisteigimo, taigi 42 metus; Vytautas Radžius 41 m., Jonas Mockaitis 40 m., Pranas Olis 39 m, Vaclovas Momkus 38 m., Valerija Žadeikienė 33 m., Aldona Buntinaitė 31 m., Jonė Bobinienė ir Bronius Maciukevičius po 30 metų. Sąrašą būtų galima gerokai pratęsti, jei skaičiuotume visus, išdainavusius per dešimt metų. Linkėkime, kad ir tie, kurie prisijungė prie Lietuvių operos prieš metus ar keletą, paseks dainos veteranų pėdomis ir ateityje taip pat minės daug reikšmingų sukaikių.

Juozas Končius

Šv. Kazimiero kongregacijos seserys visus maloniai kviečia dalyvauti Mišiose ir kartu pasimelsti, kad jų įsteigėja Motina Marija Kupaitytė būtų paskelbta palaimintąja. Mišios bus aukojamos šeštadienį, gegužės 2 d., 9:30 val. r., motiniškojo vienuolyno namo koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd. Jas aukos Nekalto M. Marijos Prasiidėjimo parapijos klebonas kun. Anthony Puchenski.

Šeštadienį, gegužės 9 d., 5:30 val. vak., Jaunimo centre Čikagos lit. mokykla ruošia linksmavakari. Programą atliks Antras Kaimas. Bilietus užsisakyti galima, skambinant Dainai Dumbrienei 773-476-3686 arba Renatai Butauskienei 815-672-9291. Visi nuoširdžiai kviečiami.

Artėja Motinos diena, mažėja stalų ir pavienių vietų skaičius Pasaulio lietuvių centre, kur Pal. Jurgio Matulaičio misija ruošia Motinos dienos pietus gegužės 10 d., sekmadienį, 12 val. Būtina kuo greičiau užsisakyti stalą arba pavienes vietas, skambinant Onai Abromaitienei 630-257-6675.

SKELBINAI

• **Namams pirkti paskolos** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

(sk.)

• **Parduodame lėktuvo bilietus** į Lietuvą ir kitus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinkite **First Class Travel, tel. 847-392-6320.**

(sk.)

• **Dėmesio! Oak Lawn, IL,** gražioje vietoje **parduodamas** didelis rezidencinis namas su 5 mieg., 2-1/2 auto. mūriniu garažu. Tinka didelei šeimai arba dviems atskiroms šeimoms; dvi atskiros virtuvės, du atskiri įėjimai. Labai gerame stovyje. Teirautis pas Algį Liepinaitį, tel. 708-447-3351, **Alex J. Mockus Realty 6610 S. Pulaski Rd., Chicago, IL.**

(sk.)

• **A.a. Jono Milišaуска,** Kenosha, WI, 10 metų mirties sukakties proga, reikšdami užuojautą sūnui Broniui Juškai, Alvydas ir Anne Arbai, Racine, WI, paaugojo \$20 Lietuvos našlaičiams. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.

(sk.)

• Lietuvos našlaičių rėmėjai **Jonas ir Virginija Dainauskai,** Woodridge, IL, Lietuvos Dukterys, Chicago, IL, Amerikos Lietuvių respublikonų lyga, Chicago, IL, **Mary Jablonskis,** Westchester, IL, Kos-

tas ir **Karolina Bružai,** Homewood, IL, pratęsdami metinę paramą visi atsiuntę globojamiems našlaičiams po \$150. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.

(sk.)

• **„Židinio“** gegužinės pamaldos su šv. Mišiomis įvyks **šeštadienį, gegužės 2 d., 4 val. p.p.,** Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Čikagoje. Po pamaldų bus dalinamos knygos iš Lietuvos apie Švč. Mariją. Visi nuoširdžiai kviečiami.

(sk.)

• **Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai,** per Mažosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukoję: po \$200 – Antanas ir Julija Janonis. \$100 – Juozas Mačėnas. Po \$50 – Kostas Stankus; Kęstutis ir Aurelija Kriauciūnas; Eugenijus ir Frida Vilkas; Bronius ir Apolonija Andrašiūnas. \$25 – Adolfas ir Jadvyga Damušiai; Ritonė Rudaitis. Atsiprašome už klaidas šių aukotojų varduose ar pavardėse: bal. 21 d. pranešime turėjo būti: \$50 – Aldona ir Klaus Pintsch (ne Pintch), o bal. 7 ir 14 d. patikslinime turėjo būti: \$40 – Peter Spukas (ne Stukas ar Spokas). Dekodami visiems rėmėjams, kvietiamo visuomenę remti lietuvišką švietimą Maž. Lietuvoje aukas siunčiant: „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL. 60540-7011.

(sk.)

„Premjeroje“ balandžio 26 d. Morton
Nuotr. Jono Kuprio